

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

7/2011

OBSAH**Rozhodnutia vo veciach správnych**

- 105. Nárok príslušníka ozbrojeného zboru na starobný dôchodok** - Nárok na starobný dôchodok podľa § 173i ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 a § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 222/2003 Z. z. (účinného od 1. júla 2003) môže po 30. júni 2002 vzniknúť len takému policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby, ktorý v čase od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 požiadal o priznanie starobného dôchodku alebo pomerného starobného dôchodku a konanie o nich nebolo právoplatne skončené, ak súčasne splnil podmienku vykonávania profesionálnej služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa § 38 alebo § 137 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z., alebo ak splnil podmienky nároku na invalidný výsluhový dôchodok. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 9 So 132/2009) 4
- 106. Pokuta za rušenie poriadku podľa § 53 OSP** - Hlasným spôsobom vyjadrovaná nespokojnosť s výsledkom konania alebo súd znevažujúci neverbálny prejav počas odôvodňovania rozhodnutia súdu je rušením poriadku, ktoré môže byť dôvodom pre uloženie pokuty podľa § 53 OSP. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2010, sp. zn. 4 Sžso 11/2009)..... 8
- 107. Pokles pracovnej schopnosti pri nároku na úrazovú rentu** - Pri posudzovaní nároku na úrazovú rentu nie je pre záver o poklese pracovnej schopnosti rozhodujúce len posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale treba posúdiť aj vplyv takéhoto zhoršenia na pokles pracovnej schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010, sp. zn. 4 Sžso 44/2009)..... 9
- 108. Invalidný dôchodok z mladosti** - Ak je žiadateľ o invalidný dôchodok invalidný z mladosti, patrí mu invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 v spojení s § 72 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2010, sp. zn. 9 So 127/2009)..... 12
- 109. Poznámka pod čiarou** - Poznámka pod čiarou nemá normatívny charakter a slúži len na spresnenie výkladu ustanovenia zákona. Ak zákonné ustanovenie upravuje započítanie náhrady za pohotovosť do vymeriavacieho základu pre výpočet poistného, je pre posúdenie nároku právne významné znenie zákonného ustanovenia a nie odkaz v poznámke pod čiarou. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2010, sp. zn. 9 Sžso 8/2009)..... 14
- 110. Rozlíšenie výsluhového príspevku a výsluhového dôchodku** - Výsluhový príspevok nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., zostáva výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia priznanú podľa predchádzajúcich predpisov iba považuje. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 9 So 112/2009) 17
- 111. Prerušenie štúdia** - Prerušenie štúdia a opakovanie ročníka sú samostatné právne pojmy, ktoré nemožno zamieňať, a preto do doby štandardnej dĺžky štúdia sa doba prerušenia štúdia nezapočítava. Do dĺžky štandardného štúdia možno započítať len opakovanie ročníka. Obdobie prerušenia štúdia podľa § 64 ods. 1, 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je dobou štúdia, nie je sústavou prípravou na povolanie (§ 4 ods. 6 písm. b) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov) a preto ho nemožno započítať do obdobia štandardnej dĺžky štúdia. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 9 Sžso 34/2009)..... 20
-

-
- 112. Vplyv skutočností, ktoré nastali po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu na rozhodnutie súdu** - Súd nemôže pri svojom rozhodovaní zohľadniť skutočnosti, ktoré nastali po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je predmetom konania podľa V. časti druhej hlavy OSP, lebo pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci skutkový a právny stav v čase rozhodovania správneho orgánu.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2010, sp. zn. 7 Sžso 59/2009) 23
- 113. Spolupráca uchádzača o zamestnanie s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri hľadaní zamestnania** - Pre posúdenie spolupráce uchádzača o zamestnanie s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri hľadaní zamestnania je právne významné skúmanie, či sa uchádzač o zamestnanie nedostavil na úrad bez ospravedlnenia a vážneho dôvodu, hoci bol s touto povinnosťou a s určeným termínom oboznámený.
Údaje v kontrolnom preukaze a v zázname o kontaktoch uchádzača o zamestnanie, nie sú jediným dôkazom, ktorý túto skutočnosť môže preukázať.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2010, sp. zn. 7 Sžso 17/2009) 25
- 114. Doby poistenia podľa Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení č. 53/2002 Z. z.** - Ak občan spĺňal podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok v Slovenskej republike, nebolo pre posúdenie jeho dôchodkových nárokov v zmysle článku 12 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení č. 53/2002 Z. z. potrebné a ani možné spočítať dobu zabezpečenia (poistenia), ktorú získal v bývalom Zväze sovietskych socialistických republík do dňa vzniku samostatného ukrajinského štátu.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 7 So 160/2009) 27
- 115. Prepočet výšky príplatku k dôchodku podľa § 165b ods. 2 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov** - Ak bol podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov prepočítaný starobný dôchodok štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok na uvedenú dávku do 31. decembra 2003, stal sa takto prepočítaný dôchodok podkladom pre výpočet výšky príplatku k dôchodku podľa § 165b ods. 2 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 7 Sžso 11/2009) 29
- 116. Subjekt, povinný plniť zo zodpovednosti za škodu spôsobenú chorobou z povolania** - Aj vtedy, ak škodu spôsobenú chorobou z povolania uhrádzala poškodenému zmluvná poisťovňa podľa poistnej zmluvy uzavretej s jeho zamestnávateľom, je zamestnávateľ subjektom povinným plniť zo zodpovednosti za škodu spôsobenú chorobou z povolania, ak u neho poškodený vykonával naposledy prácu pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, v ktorých táto choroba z povolania vzniká.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 7 So 100/2009) 33
- 117. Vznik ohlasovacej povinnosti** - Ohlasovacia povinnosť poberateľa príspevku v hmotnej núdzi o skutočnosti, že mu bolo do výchovy a opatery zverené dieťa, ktorému bolo priznané výživné, vzniká až právoplatnosťou rozsudku súdu o zverení dieťaťa do výchovy a o výživnom.
Len od právoplatnosti tohto rozsudku môže začať plynúť lehota na splnenie ohlasovacej povinnosti.
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. marca 2010, sp. zn. 7 Sžso 21/2009) 35
- 118. Okamih doručenia žiadosti o dávku** - Doručenie neformálneho podania, ktorým sa žiadateľ domáha priznania dávky sociálneho poistenia alebo jej zmeny, je okamihom doručenia žiadosti o dávku.
Sociálna poisťovňa je povinná na jeho základe spísať žiadosť o dávku dôchodkového poistenia, v ktorej bude dátum podania neformálnej žiadosti uvedený ako dátum uplatnenia nároku .
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 4 So 173/2009) 38
-

-
- 119. Započítanie doby nezamestnanosti do doby poistenia** - Doba, po ktorú bol žiadateľ o dávku dôchodkového poistenia v evidencii nezamestnaných bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bola náhradnou dobou len do 31. decembra 2000. Po tomto dni bola náhradnou dobou len vtedy, ak sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu^{1/2/}.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júla 2010, sp. zn. 1 So 8/2010) 40

105. ROZHODNUTIE

Nárok na starobný dôchodok podľa § 173i ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 a § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 222/2003 Z. z. (účinného od 1. júla 2003) môže po 30. júni 2002 vzniknúť len takému policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby, ktorý v čase od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 požiadal o priznanie starobného dôchodku alebo pomerného starobného dôchodku a konanie o nich nebolo právoplatne skončené, ak súčasne splnil podmienku vykonávania profesionálnej služby v rozsahu, zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa § 38 alebo § 137 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z., alebo ak splnil podmienky nároku na invalidný výsluhový dôchodok.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 9 So 132/2009)

Krajský súd v Ž. rozsudkom z 11. marca 2009 potvrdil rozhodnutie z 21. novembra 2008, ktorým odporkyňa podľa § 21, § 95 ods. 1 a § 173i zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) podľa § 259 ods.1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 19 Dohovoru č.128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „Dohovor“) od 1. januára 2004 priznala navrhovateľke starobný dôchodok v sume 1 234 Sk mesačne, keď z celkovej doby zamestnania podľa § 21 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení vylúčila dobu služobného pomeru navrhovateľky v Zbore väzenskej a justičnej stráže od 1. januára 1974 do 31. júla 1999 v rozsahu 25 rokov a 218 dní a na účely zistenia priemerného mesačného zárobku podľa § 12 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení vylúčila aj hrubé zárobky dosiahnuté počas trvania služobného pomeru, takže pre výšku starobného dôchodku hodnotila len dobu tzv. „civilného“ zamestnania a hrubé zárobky v ňom dosiahnuté (12 rokov a 323 dní) a priemerný mesačný zárobok za roky 2002, 1969, 1973, 1970 a 1971 vypočítala v sume 2 193 Sk. Výšku starobného dôchodku určila sumou 377 Sk ako násobok priemerného mesačného zárobku 2 193 Sk a podielu 10,2658 rokov doby civilného zamestnania k celkovej dobe 35,8631 rokov zamestnania (bez doby pred 18. rokom veku). Sumu 377 Sk ďalej upravila podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 112,1% a o sumu 363,47 Sk (suma 1 270 Sk upravená koeficientom 0,2862) na 1 164 Sk a o 70 Sk podľa zákona č. 222/2003 Z. z. (6%) na 1 234 Sk mesačne. Odporkyňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedla, že ním realizuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Ž. zo 7. júna 2007.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol, že starobný dôchodok, pôvodne priznaný právoplatným rozhodnutím odporkyne z 2. apríla 2003 v sume 7 956 Sk mesačne s účinnosťou od 26. januára 2003, bol navrhovateľke odňatý podľa § 21 ods. 3, § 173i ods. 1 a § 96 ods. 4 zákona o sociálnom zabezpečení od 14. augusta 2003 právoplatným rozhodnutím odporkyne z 11. júla 2003, preto vzhľadom na jeho právoplatnosť nemožno toto rozhodnutie preskúmať v súdnom konaní. Krajský súd tiež považoval za preukázané, že navrhovateľka znovu požiadala o priznanie starobného dôchodku od 1. januára 2004 žiadosťou z 8. apríla 2004. Rozhodnutie odporkyne považoval za zodpovedajúce § 21, § 173i ods.1 a § 95 zákona o sociálnom zabezpečení a čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, lebo starobný dôchodok bol s prihliadnutím na dobu profesionálnej služby priznaný ako časť sumy starobného dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru doby civilného zamestnania k dobe služobného pomeru. Krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ odporkyňa starobný dôchodok priznala od 1. januára 2004, postupovala v súlade s § 195 ods. 1 (správne malo byť uvedené „§ 95 ods. 1“) zákona o sociálnom zabezpečení a § 259 zákona o sociálnom poistení. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporkyňa náhrada trov nepatrí, krajský súd účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Uviedla, že najvyšší súd v zrušujúcom rozsudku uložil odporkyni uvoľniť starobný dôchodok ako dávku neprávom odopretú podľa § 95 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení v spojení s § 259 zákona o sociálnom poistení a čl. 19 Dohovoru č. 128. Rozhodnutie odporkyne nie je rozhodnutím o uvoľnení starobného dôchodku, ale o priznaní starobného dôchodku. Starobný dôchodok jej mal byť uvoľnený odo dňa odňatia, teda od 14. augusta 2003 v súlade s § 95 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Rozhodnutie je aj v rozpore s čl. 19 Dohovoru č. 128, z ktorého vyplýva

---

nárok na zachovanie starobného dôchodku po celú dobu sociálnej udalosti, lebo starobný dôchodok jej bol odopretý a nebol vyplácaný v období od 14. augusta 2003 do 1. januára 2004. Ďalej namietla, že v súlade s § 13 zákona o sociálnom zabezpečení sa starobný dôchodok toho, kto už poberal tento dôchodok, nesmie vymerať z nižšieho priemerného mesačného zárobku, ako bol priemerný mesačný zárobok, z ktorého bol vymeraný predošlý dôchodok. Podľa jej názoru nemožno v danej veci aplikovať čl. 33 Dohovoru č. 128, lebo je treba rozlišovať medzi zachovaním nadobudnutých práv na príspevkové invalidné, starobné a pozostalostné dávky (čl. 30 Dohovoru) a zásadou, že starobné dávky musia byť poskytované po celú dobu sociálnej udalosti (čl. 19 Dohovoru). Krajský súd sa podľa názoru navrhovateľky neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, vysloveného v rozsudkoch najvyššieho súdu sp. zn. 2So/12/2008 a sp. zn. 4So/189/2007 a nezaoberal sa námietkami navrhovateľky. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a odporkyni v novom konaní uložil znovu priznať navrhovateľke starobný dôchodok od 14. augusta 2003 a pri jeho výpočte vychádzať z ustanovenia § 13 zákona o sociálnom zabezpečení.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu odvolania a dospel k záveru, že je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má, alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore, a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Podľa § 95 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom zabezpečení, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka neprávom odoprela, dávka sa prizná. Dávka sa prizná odo dňa, od ktorého dávka patrí, najviac však za tri roky späť odo dňa zistenia alebo uplatnenia nároku na dávku.

Podľa § 173i ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení (v znení účinnom od 1. júla 2003), ak policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby, ktorí vykonávali profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ktorým bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, požiadali v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku alebo o priznanie pomerného starobného dôchodku a konanie o priznaní týchto dávok nebolo pred 1. júlom 2003 právoplatne skončené, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok alebo o nároku na pomerný starobný dôchodok podľa predpisov, účinných po 30. júni 2003.

Podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. výsluhový dôchodok je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30% základu podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2% základu podľa § 60. Za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3% základu podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1% základu podľa § 60, najviac však do 60% základu podľa § 60.

Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Zo spisov vyplýva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľky na starobný dôchodok a jeho výšku podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

Navrhovateľke bol právoplatným rozhodnutím odporkyne z 2. apríla 2003 priznaný starobný dôchodok od 26. januára 2003 v sume 7956 Sk mesačne podľa zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 30. júna 2003, keď pre výšku dôchodku bolo z celkovej doby zamestnania 38 rokov a 98 dní zhodnotených 35 ukončených rokov zamestnania po 18. roku veku a dôchodok bol vymieraný z redukovaného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk, zisteného za roky 1999, 1998, 1997, 1995 a 1996. Odporkyňa starobný dôchodok navrhovateľke odňala takisto právoplatným rozhodnutím z 11. júla 2003 od 14. augusta 2003 podľa § 21 ods. 3, § 173i ods.1 a § 96 ods. 4 zákona o sociálnom zabezpečení.

Pre posúdenie veci bolo rozhodujúce, či navrhovateľka splnila podmienky nároku na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľke bol od 1. augusta 1999 podľa § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 78/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) priznaný výsluhový príspevok za 25 rokov služobného pomeru, ktorý trval od 1. januára 1974 do 31. júla 1999.

Výsluhový príspevok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2002 patrí oprávnenému vo výške 30% zo základu pre výpočet dávky, ak služobný pomer trval aspoň po dobu 15 rokov a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa zvyšuje o 1,5% zo základu pre výpočet dávky.

Výsluhový príspevok podľa § 210 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2002 patril najdlhšie do dosiahnutia 60-eho roku veku.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z ustanovení § 39 a § 124 zákona č. 328/2002 Zb. je zrejmé, že výsluhový príspevok aj vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku, priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. Výsluhový príspevok je naďalej výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa iba považuje, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov.

Navrhovateľka nespĺnila podmienky pre nárok na výsluhový dôchodok ani podľa § 38 ani podľa § 137 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. Má nárok iba na výsluhový príspevok (považovaný za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.), preto sa na ňu nevzťahuje ustanovenie § 173i ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 a § 21 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 1. júla 2003 (v znení zákona č. 222/2003 Z. z.). Spôsob výpočtu starobného dôchodku, ktorý odporkyňa použila v preskúvanom rozhodnutí, z toho dôvodu nie je v súlade so zákonom.

Použitie ustanovenia § 173i ods. 2 v spojení s § 12 ods. 2 a § 21 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 1. júla 2003 Z. z. (v znení zákona č. 222/2003 Z. z.) prichádza do úvahy len v prípadoch, kedy bol starobný dôchodok priznaný osobe, ktorej vznikol nárok na výsluhový dôchodok podľa § 38 alebo § 137 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z. po 30. júni 2002.

Výsluhový príspevok, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia a považovaný za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru.

Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového príspevku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu

---

starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok.

Starobný dôchodok bol navrhovateľke neprávom odopretý (odňatý) s účinnosťou od 14. augusta 2003. Navrhovateľka o priznanie starobného dôchodku požiadala znovu žiadosťou z 8. apríla 2004.

Bez ohľadu na skutočnosť, že rozhodnutie o odňatí dôchodku nadobudlo právoplatnosť, starobný dôchodok je treba navrhovateľke v súlade s § 95 ods. 1, 2 zákona o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení uvoľniť už od 14. augusta 2003. Právne je bezvýznamné, že navrhovateľka sa novou žiadosťou domáhala priznania starobného dôchodku od 1. januára 2004; rozhodujúca je skutočnosť, že starobný dôchodok jej patrí nepretržite od 26. januára 2003, a teda patril aj po 13. auguste 2003 a ku dňu podania novej žiadosti neuplynulo od odňatia starobného dôchodku viac ako tri roky.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že odporkyňa mala pri výpočte jej starobného dôchodku vychádzať zo znenia § 13 zákona o sociálnom zabezpečení, jej požiadavku odvolací súd nepovažoval za rozhodujúcu. Uvedené ustanovenie sa týka nároku na výpočet starobného dôchodku z toho istého priemerného mesačného zárobku, z akého bol vypočítaný predošlý starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok a dôchodok za výsluhu rokov; navrhovateľke však nárok na starobný dôchodok nezanikol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne nie je v súlade so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 OSP rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne uvoľniť starobný dôchodok odo dňa jeho odňatia a jeho výšku od tohto dňa krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je viazaná (§ 250ja ods. 4 OSP).

106.
ROZHODNUTIE

Hlasným spôsobom vyjadrovaná nespokojnosť s výsledkom konania alebo súd znevažujúci neverbálny prejav počas odôvodňovania rozhodnutia súdu je rušením poriadku, ktoré môže byť dôvodom pre uloženie pokuty podľa § 53 OSP.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2010, sp. zn. 4 Sžso 11/2009)

Uznesením krajského súdu v T. z 28. októbra 2008 bola právnej zástupkyňi navrhovateľky uložená poriadková pokuta v sume 2 000 Sk podľa § 53 ods. 1 OSP z dôvodu, že právna zástupkyňa, ako osoba znalá práva, ktorá vie, že je povinná sa zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť dôstojný a pokojný priebeh súdneho pojednávania, vrátane prejavovania nesúhlasu s vyhláseným rozsudkom, v priebehu zdôvodňovania rozsudku začala skladať svoje písomnosti, postavila sa a vyhlásila „...to sa nedá počúvať...“ a demonštratívne odišla z pojednávacej siene.

Proti rozhodnutiu o uložení pokuty podala právna zástupkyňa odvolanie, v ktorom uviedla, že s odstupom času svoje konanie nepokladá za úplne vhodné, avšak nepovažuje ho za rušenie hladkého priebehu konania, ani za rušenie poriadku v pojednávacej miestnosti. Svoje konanie však dala do súvisu s dĺžkou súdnych konaní, v ktorých sa navrhovateľka od roku 2003 nevie domôcť svojich nárokov a bolo prejavom bezmocnosti.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd, ako súd odvolací, po preskúmaní dôvodu odvolania dospel k záveru, že pre uloženie sankcie boli splnené zákonné predpoklady. V skutkovom vymedzení konania právnej zástupkyne nie sú rozpory a skutočnosť, že právna zástupkyňa sa inkriminovaného konania dopustila v čase odôvodňovania rozhodnutia, dáva podklad pre záver, že rušila priebeh pojednávania. Pokiaľ ide o dôvody jej konania, spočívajúce vo vnímaní súdneho konania, ktoré nerieši nároky navrhovateľky a z pocitu bezmocnosti, odvolací súd je nútený konštatovať, že právny zástupca napriek profesionálnej zainteresovanosti na výsledku konania by mal aj profesionálne vnímať prípadný neúspech v konaní. Ani nespokojnosť s výsledkom konania nemôže byť dôvodom pre rušenie priebehu odôvodňovania rozhodnutia súdom.

Z týchto dôvodov odvolací súd uloženie pokuty podľa § 219 OSP potvrdil.

107.
ROZHODNUTIE

Pri posudzovaní nároku na úrazovú rentu nie je pre záver o poklese pracovnej schopnosti rozhodujúce len posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale treba posúdiť aj vplyv takéhoto zhoršenia na pokles pracovnej schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010, sp. zn. 4 Sžso 44/2009)

Krajský súd v K. rozsudkom z 31. marca 2009 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 19. júla 2007, ktorým vyslovila, že navrhovateľka, ktorá utrpela poškodenie zdravia v dôsledku choroby z povolania zistenej 10. mája 2000, podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) nemá nárok na úrazovú rentu.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že odporkyňa rozhodla na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, z ktorého vyvodila správny právny záver. Uviedol, že zamestnávateľ navrhovateľky príslušnej pobočke odporkyne v zákonom stanovenej lehote neoznámil druh a výšku ním vyplácaného plnenia, ani nepredložil písomné doklady preukazujúce nárok na vyplácané plnenia, z čoho je potrebné vyvodiť záver, že v danom prípade ku dňu účinnosti zákona o sociálnom poistení, teda ku dňu 1. januára 2004, navrhovateľka nemala nárok na výplatu náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, a preto nedošlo k transformácii takéhoto nároku na úrazovú rentu. Zdôraznil, že odporkyňa správne posudzovala žiadosť navrhovateľky o úrazovú rentu ako žiadosť podanú v dôsledku zhoršenia jej zdravotného stavu v dôsledku zistenej choroby z povolania. Uviedol tiež, že zdravotný stav navrhovateľky posúdili posudkové orgány na základe výsledkov odborných lekárskeho vyšetrení a pripojenej zdravotnej dokumentácie. Zhodne konštatovali, že k zhoršeniu jej zdravotného stavu od roku 2000 v príčinnej súvislosti so zistenou chorobou z povolania nedošlo a svoje závery dostatočne odôvodnili.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka. Zdôraznila, že jej vznikla strata na zárobku, čoho dôkazom je aj poštová poukážka ako plnenie odporkyne pre navrhovateľku, kópiu ktorej k odvolaniu pripojila. V dôsledku zhoršenia zdravotného stavu pre nevládnosť musela ukončiť pracovný pomer, pričom v priebehu predmetného konania sa nedozvedela, kedy alebo ako sa má u nej prejavovať zhoršenie zdravotného stavu. Podľa jej názoru tak, ako v prípade desiatok jej kolegov, aj jej mal byť posúdený celkový pokles pracovnej neschopnosti, a nie iba akési zhoršenie, pretože ak je nevládna, má bolesti celého tela, rúk, ktorými nedokáže oproti zdravej osobe takmer na 90% nič urobiť, toto by mali byť podstatné skutočnosti pre posúdenie, a nie iba zhoršenie zdravotného stavu, ktorému nerozumie. Z uvedených dôvodov žiadala, aby rozhodnutie obsahovalo aj skutočnosti ohľadne vyplatennej straty na zárobku z mája 2003, celkové posúdenie poklesu pracovnej schopnosti a žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu, aj rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec jej vrátiť na nové konanie.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Uviedla, že skutočne uhradila sumu 6 299,- Sk, ako to vyplýva z fotokópie poštovej poukážky, ktorú navrhovateľka predložila, táto suma však bola jednorazovým poistným plnením po zdanení (6 999,- Sk mínus 700,- Sk daň, teda celkom 6 299,- Sk) a predstavuje náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie od mája 2001 do marca 2002, ktorú odporkyňa vysporiadala 15. apríla 2003.

Namietala, že navrhovateľke k 31. decembru 2003 nevznikla žiadna strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a navrhovateľka nepredložila žiadne doklady, ktoré by u nej preukazovali vznik straty na zárobku, ktorej náhrada by sa jej vyplácala k 31. decembru 2003. Žiadosť navrhovateľky, ktorou si uplatnila nárok na priznanie úrazovej renty bola posudzovaná podľa § 88 zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľka nepreukázala, že by u nej došlo k zhoršeniu zdravotného stavu v príčinnej súvislosti so zistenou chorobou z povolania, preto jej nebola úrazová renta priznaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia

---

pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 88 ods.1 zákona o sociálnom poistení poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 88 ods. 3 zákona o sociálnom poistení pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z administratívnych spisov vyplýva, že navrhovateľke bola 10. mája 2000 zistená choroba z povolania, a to ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia, ktorá bola hlásená 17. júla 2000.

Pre posúdenie dôvodnosti nároku navrhovateľky na úrazovú rentu je v zmysle citovaného ustanovenia § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení právne významné, či v dôsledku choroby z povolania má navrhovateľka viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť.

Podľa názoru odvolacieho súdu pre záver o poklese pracovnej schopnosti nebol dostatočne zistený skutkový stav. Na účely úrazovej renty totiž nie je rozhodujúce len posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale najmä posúdenie poklesu pracovnej schopnosti, teda aj schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie, ktorým v prípade navrhovateľky bola práca žeriavničky. Takéto posúdenie poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľky však posudkoví lekári odporkyne nevykonali.

Za takýchto okolností musel odvolací súd konštatovať, že v konaní nebol riadne zistený skutočný stav, pretože posudky posudkových lekárov, vyhotovené pre účely konania nie sú presvedčivé a preskúmateľné.

Neuniklo tiež pozornosti odvolacieho súdu, že odporkyňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedla nesprávne skutočnosti ohľadne pracovného zariadenia navrhovateľky u jej zamestnávateľa, teda že u neho pracuje od roku 1972 „až doteraz“ ako žeriavnička, čo sa nezakladá na pravde. Zo spisov totiž vyplýva, že navrhovateľka po zistení choroby z povolania mala byť preradená na prácu upratovačky a neskôr pracovala v chránenej dielni ako opravárka pracovných odevov, pričom od roku 2006 jej mal byť priznaný invalidný dôchodok so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Týmto skutočnostiam však odporkyňa, ani krajský súd nevenovali pozornosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 OSP s poukazom na § 250l ods. 2 OSP a § 250ja ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne pre účely objektívneho posúdenia nároku navrhovateľky zadovážiť dostatočné podklady, a to riadny posudok o percentuálnej miere poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať doterajšiu činnosť žeriavničky, v ktorom sa posudkový lekár vyjadrí aj k poklesu pracovnej schopnosti vo vzťahu k postihnutiu kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania.

Po zadovážení dostatočných podkladov pre rozhodnutie bude povinnosťou odporkyne vo veci opätovne rozhodnúť o nároku navrhovateľky na úrazovú rentu, pričom v novom rozhodnutí sa vysporiada so všetkými námietkami navrhovateľky.

Súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 4 OSP).

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnej navrhovateľke, ktorá si náhradu trov v rámci konania neuplatnila, ich náhradu nepriznal.

108.
ROZHODNUTIE

Ak je žiadateľ o invalidný dôchodok invalidný z mladosti, patrí mu invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 v spojení s § 72 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2010, sp. zn. 9 So 127/2009)

Krajský súd v N. z 29. mája 2009 rozsudkom zrušil rozhodnutie odporkyne z 27. januára 2009, ktorým bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok vo výške 7 718 Sk podľa § 70 ods. 2 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

V odôvodnení rozsudku uviedol, že odporkyňa sa nevysporiadala s dvoma odlišnými dátumami uplatneného nároku na invalidný dôchodok, a to s dátumom 13. novembra 2008 a s dátumom 21. decembra 2008 a neuviedla, prečo nezohľadnila navrhovateľov denný vymeriavací základ 2 687 Sk s poukazom na rozhodnutie odporkyne zo 4. decembra 2008, z ktorého vyplýva, že podľa § 142 ods. 3 a § 210 ods. 1 zákona o sociálnom poistení navrhovateľ mohol zaplatiť poistné na dôchodkové poistenie aj dodatočne za obdobie 21. septembra 2008 s určeným vymeriavacím základom 80 584 Sk. Krajský súd vyslovil právny názor, že odporkyňa pochybila, keď pri výpočte sumy invalidného dôchodku postupovala iba podľa § 70 ods. 2 a § 72 ods. 3 zákona o sociálnom poistení a neodôvodnila jej postup podľa § 70 ods. 1 a § 72 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení. Ďalej uviedol, že odporkyňa nezohľadnila nesporné skutočnosti, ktoré by zakladali nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a § 72 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že nesúhlasila s vysloveným právnym názorom krajského súdu. Podľa jej názoru, navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku žiadosťou spísanou 23. decembra 2008 a o priznanie dôchodku žiadal od 21. decembra 2008. Tvrdila, že navrhovateľ bol uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na účely podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, lebo podľa posudku posudkového lekára má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 100% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom mu nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, keďže nebol uznaný za invalidného od konkrétneho dátumu, ale jeho invalidita vznikla v období, kedy bol nezaopatreným dieťaťom počas štúdia na osemročnom gymnáziu v N. a podľa § 9 zákona o sociálnom poistení sa považuje za nezaopatrené dieťa. Pre priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nebolo potrebné skúmať dobu poistenia podľa § 72 zákona o sociálnom poistení, nakoľko sa stal invalidným v čase, keď bol nezaopatreným dieťaťom a mal na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, a suma invalidného dôchodku bola určená navrhovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. S poukazom na skutkový a právny stav žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a rozhodnutie z 27. januára 2009 potvrdiť.

Navrhovateľ resp. jeho zástupca sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 70 ods. 1 zákona sociálnom poistení poistenc má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ bol na základe posudku posudkového lekára uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 100% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom posudkový lekár v posudku z 23. decembra 2008 za rozhodujúce ochorenie určil apalický syndróm podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 9 písmeno d) prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení vo výške 100% z rozsahu 80 až 100%. Dátum vzniku invalidity neurčil s ohľadom na skutočnosť, že invalidita u navrhovateľa vznikla v čase, keď bol nezaopatreným dieťaťom. Posudkový lekár ďalej v posudku uviedol, že dátum vzniku invalidity nemožno datovať na deň žiadosti o dôchodkovú dávku a ani na deň zaplataenia dôchodkového poistenia.

Pred posúdením zákonnosti rozhodnutia odporkyňou bolo potrebné skúmať, či navrhovateľovi mal byť vypočítaný invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 alebo podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

Poistenc podľa § 15 zákona o sociálnom poistení má nárok na invalidný dôchodok vtedy, ak odo dňa vzniku invalidity, ktorý určí posudkový lekár v posudku, dosiahne požadovanú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a zároveň získa potrebnú dobu poistenia uvedenú v § 72 zákona o sociálnom poistení. Naproti tomu každá fyzická osoba, ktorá sa stane invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, má nárok na invalidný dôchodok od dovŕšenia veku 18 rokov. Zákon teda predpokladá dva spôsoby vzniku nároku na invalidný dôchodok. Prvý spôsob je vznik nároku na invalidný dôchodok u poistenca, ktorý je buď povinne alebo dobrovoľne dôchodkovo poistený (pričom dobrovoľne poistenou môže byť fyzická osoba najskôr od 16. roku veku) a druhým spôsobom je vznik nároku takej fyzickej osoby, ktorá sa stala invalidnou vo veku, keď bola nezaopatreným dieťaťom s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. V oboch prípadoch je však potrebné, aby bol v lekárskom posudku určený deň vzniku invalidity. Ak ide o poistenca podľa § 15 zákona o sociálnom poistení však platí, že podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení má fyzická osoba, ktorá je nezaopatreným dieťaťom nárok na invalidný dôchodok vtedy, ak dovŕšila vek 16 rokov a to aj s ohľadom na skutočnosť, že aj toto nezaopatené dieťa môže byť od dosiahnutia veku 16 rokov poistencom ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Zákon nevylučuje situáciu, že by nezaopatené deti, ktoré sú dobrovoľne dôchodkovo poistené od dovŕšeného veku 16 rokov, nemohli byť poberateľmi invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pričom by im patril nárok iba na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľ mal možnosť na základe rozhodnutia pobočky odporkyne v N. zo 4. decembra 2008 dodatočne doplatiť poistné podľa § 142 ods. 3 zákona o sociálnom poistení na dôchodkové poistenie aj dodatočne za deň 21. septembra 2008 s určeným vymeriavacím základom 80 584 Sk. Odporkyňa sa s touto skutočnosťou v svojom rozhodnutí z 27. januára 2009 vôbec nezaoberala. Ani posudkový lekár neuviedol v posudku deň vzniku invalidity, hoci bolo zrejmé, že navrhovateľ mal po dovŕšení veku 16 rokov (21. decembra 2006) za deň 21. septembra 2008 dodatočne zaplatené poistné podľa § 142 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd zastáva názor, že odporkyňa bola povinná pripojiť v preskúmvanej veci aj rozhodnutie pobočky N. zo 4. decembra 2008 a zisťovať posudkovým lekárom deň vzniku invalidity u navrhovateľa a následne rozhodnúť, či a kedy navrhovateľovi vznikol nárok na invalidný dôchodok ako poistencovi alebo ako nezaopatrenému dieťaťu.

Pre nové rozhodnutie odporkyne vo veci o dôchodkovej dávke je potrebné, aby bol určený presne deň vzniku invalidity, čo môže určiť na základe podkladov iba príslušný posudkový orgán a následne musí odporkyňa skúmať, či dodatočne zaplatené poistné navrhovateľom má vplyv na priznanie invalidného dôchodku, teda či bolo poistné zaplatené za obdobie pred vznikom invalidity alebo až po tomto dni. Následne bude potom môcť rozhodnúť o tom, či navrhovateľovi patrí invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 alebo § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a či jeho výška bola správne určená podľa § 73 ods. 2 alebo § 73 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že preskúmvané rozhodnutie odporkyne nie je v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

109.
ROZHODNUTIE

Poznámka pod čiarou nemá normatívny charakter a slúži len na spresnenie výkladu ustanovenia zákona.

Ak zákonné ustanovenie upravuje započítanie náhrady za pohotovosť do vymeriavacieho základu pre výpočet poistného, je pre posúdenie nároku právne významné znenie zákonného ustanovenia a nie odkaz v poznámke pod čiarou.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2010, sp. zn. 9 Sžo 8/2009)

Krajský súd v N. rozsudkom zrušil rozhodnutie žalovanej z 9. júna 2008 ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky N. z 9. januára 2008 (ďalej len „prvostupňové správne rozhodnutie“) a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalovaná preskúmaným rozhodnutím zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie, ktorým bolo žalobcovi ako zamestnávateľovi za obdobie mesiacov júl 2004 až december 2004 predpísané poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej výške 1 403 450 Sk z dôvodu, že žalobca v rozpore s § 138 ods.1 písm. a) a písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) do vymeriavacieho základu pre výpočet poistného zahrnul iba náhradu za pohotovosť, poskytnutú podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“) a do vymeriavacieho základu nezahrnul aj náhradu za služobnú pohotovosť, poskytovanú jeho zamestnancom podľa § 122 ods.1 zákona č. 315/2001 Z. z. Poukázal na skutočnosť, že zákon č. 315/2001 Z. z. rozlišuje medzi služobnou pohotovosťou príslušníka Hasičského a záchranného zboru podľa § 92 ods. 1 a ods. 2, za ktorú patrí náhrada za služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona a medzi pohotovosťou podľa § 92 ods. 4 (bojovou), za ktorú patrí náhrada za pohotovosť podľa § 122 ods. 3 tohto zákona. Záver, že podľa § 103 ods. 4 zákona č. 315/201 Z. z. príslušníkovi hasičského a záchranného zboru okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu, krajský súd nepovažoval za vecne správny. Nesúhlasil preto so záverom, že náhrada za služobnú pohotovosť vykonaná podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. by mala byť zahrnutá do vymeriavacieho základu ako príjem zamestnanca za vykonanú prácu podľa § 138 ods.1 písm. a) zákona o sociálnom poistení a dospel k záveru, že náhradu za túto služobnú pohotovosť nebolo možné zahrnúť do vymeriavacieho základu za predmetné obdobie. Poukázal aj na rozpor medzi výrokom prvostupňového rozhodnutia a jeho odôvodnením, keďže na strane 3 rozhodnutia medzi poistným, za ktoré nebolo odvedené poistné, uvádza i poistné na garančné poistenie, hoci vo výroku rozhodnutia toto poistné uvedené nebolo.

Výrok o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil tým, že žalobca na pojednávaní náhradu trov konania neuplatnil.

Rozsudok krajského súdu napadli včas podaným odvolaním žalobca i žalovaný.

Žalobca napadol rozsudok súdu prvého stupňa len v časti výroku o náhrade trov konania. Namietol, že hoci na pojednávaní 4. novembra 2008 nárok na náhradu trov konania ústne neuplatnil, urobil tak v žalobe ako aj v písomnom vyčíslení trov konania v liste z 5. novembra 2008, ktorý bol krajskému súdu doručený. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu v tejto časti zmenil a žalobcovi priznal náhradu trov v celkovej sume 79 344 Sk vrátane 19% DPH.

Žalovaná v odvolaní nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu a žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol. Namietla, že spôsob určovania vymeriavacieho základu určuje ustanovenie § 138 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení; vymeriavacím základom zamestnanca je príjem zamestnanca za vykonanú prácu, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb a vymeriavacím základom

---

zamestnanca je i náhrada za pohotovosť, poskytovaná podľa osobitného predpisu, ktorým je podľa poznámky pod čiarou § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z.

Poznámka pod čiarou nie je súčasťou právneho predpisu a slúži len na spresnenie výkladu ustanovenia zákona. Ak teda zákonné ustanovenie upravuje započítanie náhrady za pohotovosť do vymeriavacieho základu, je pre posúdenie nároku rozhodujúci obsah zákonného ustanovenia, a nie poznámka pod čiarou.

Vymeriavací základ zamestnanca na účely sociálneho poistenia je príjem definovaný v § 138 ods. 1 zákona, podľa stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky preto do príjmu zamestnanca za vykonanú prácu, ktorá podlieha dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, sa zahŕňa aj náhrada za pracovnú pohotovosť podľa zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhrada za pohotovosť podľa zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe (pri zabezpečovaní opatrení počas vojnového stavu), zákona č. 315/2001 Z. z. a zákona č. 553/2003 Z. z., náhrada za služobnú pohotovosť podľa zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry, podľa zákona č. 312/2001 Z. z. a zákona č. 315/2001 Z. z. a príplatok za pohotovosť podľa zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach.

Žalovaná poukázala i na rozsudok Krajského súdu v K. z 10. januára 2007, v ktorom tento súd konštatoval, že niet žiadnych pochybností pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 písm. a) až písm. c) zákona o sociálnom poistení, pretože v ustanovení § 138 ods. 1 písm. c) zákon o sociálnom poistení započítal do vymeriavacieho základu zamestnanca náhradu za pohotovosť podľa osobitného predpisu, s odkazom na § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach žaloby a v rozsahu odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a že odvolanie žalobcu dôvodné je.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2004 vymeriavací základ zamestnanca je

- a) príjem zamestnanca za vykonanú prácu, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,
- b) príjem zamestnanca, ktorý nepodlieha dani z príjmu fyzických osôb preto, že tak ustanovujú predpisy o zamedzení dvojitého zdanenia,
- c) náhrada mzdy za dovolenku na zotavenie, náhrada mzdy za sviatok, náhrada mzdy pri prekážkach v práci podľa osobitného predpisu, náhrada mzdy plynúca z neplatného skončenia pracovného pomeru a náhrada za pohotovosť podľa osobitného predpisu.

Podľa poznámky pod čiarou osobitným predpisom, upravujúcim náhradu za pohotovosť, je ustanovenie § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z.

Podľa § 122 ods. 1 až 3 zákona č. 315/2001 Z. z., ak je príslušníkovi podľa § 92 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada

- a) 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
- b) 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
- c) 5% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú mimo miesta vykonávania jeho štátnej služby s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

Náhrada za služobnú pohotovosť podľa odseku 1 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

Príslušníkovi, na ktorého sa vzťahuje § 92 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. na základe rozhodnutia vedúceho služobného úradu, patrí náhrada mesačne v sume 3,5% až 25,4% z platovej tarify prvého platového stupňa prvej platovej triedy. Podrobnosti o jej poskytovaní určí služobný predpis, ktorý vydá služobný úrad. Služobný úrad písomne oznámi príslušníkovi sumu peňažnej náhrady za pohotovosť zaokrúhlenú na celé desiatky korún nahor.

V zmysle § 92 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z. služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v rámci rozvrhnutia služobného času a môže mu nariadiť služobnú pohotovosť aj mimo rozvrhnutia služobného času.

Podľa § 92 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. príslušník, ktorý vykonáva služobnú činnosť spojenú s ochranou záujmov štátu, plní osobitné úlohy na zabezpečenie potrebnej pohotovosti zboru, je povinný z dôvodu svojho zaradenia do plánu uvádzania stupňov pohotovosti hlásiť svojmu nadriadenému miesto pobytu v čase mimo štátnej služby a byť pripravený dostaviť sa na určený signál v určenom čase na určené miesto na plnenie úloh.

Zo spisov vyplýva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o predpísaní poistného a odvolací súd mal vyriešiť otázku, či náhradu za služobnú pohotovosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru možno započítať do vymeriavacieho základu na určenie poistného na nemocenské poistenie, invalidné poistenie, starobné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity.

Zatiaľ čo služobná pohotovosť príslušníka podľa § 92 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z. je časovo obmedzená a teda nie je trvalá, služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 4 tohto zákona je sústavná, čo vyplýva z charakteru činnosti príslušníka spojenej s ochranou záujmov štátu a plnenia osobitných úloh. Náhrada za takú služobnú pohotovosť má charakter stálej zložky odmeňovania.

Rozdiel medzi služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z. a služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. sa prejavuje aj v rozdielnej náhrade za takú pohotovosť, čo vyplýva aj z názvu ustanovenia § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. označeného ako „Náhrada za služobnú pohotovosť a náhrada za pohotovosť“.

Pokiaľ poznámka pod čiarou k ustanoveniu § 138 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnom poistení a tam uvedenej náhrade za pohotovosť podľa osobitného predpisu upresňuje, že ide o náhradu podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z., a nie o náhradu podľa § 122 ods. 1, 2 a ods. 4 (resp. podľa § 122) zákona č. 315/2001 Z. z., potom aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné do vymeriavacieho základu zamestnanca podľa § 138 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnom poistení zahrnúť len náhradu za pohotovosť podľa § 122 ods. 3 zákona 315/2001 Z. z., patriacu príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru, uvedenému v § 92 ods. 4 zákona 315/2001 Z. z.

Stanovisko ministerstva, na ktoré sa žalovaná odvoláva, nemá charakter všeobecne záväzného právneho predpisu a nemôže mať rovnaké účinky ako zákon, ak je v rozpore s ním.

Aj odvolací súd sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, že do vymeriavacieho základu pre určenie poistného podľa § 138 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnom poistení nemožno zahrnúť náhradu za služobnú pohotovosť, patriacu príslušníkom Hasičského a záchranného zboru podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu vo veci samej potvrdil podľa § 219 ods. 2 OSP.

110.
ROZHODNUTIE

Výsluhový príspevok nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., zostáva výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia priznanú podľa predchádzajúcich predpisov iba považuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 9 So 112/2009)

Krajský súd v B. rozsudkom z 8. apríla 2009 potvrdil rozhodnutia odporkyne z 15. apríla 2008, 3. júna 2008, 24. júla 2008 a 7. októbra 2008, ktorými podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o starobný dôchodok ku dňu 8. júna 2007 z dôvodu, že dôchodkový vek dovŕši až 8. septembra 2008 a nárok na zníženie dôchodkového veku jej nevznikol, pretože v civilnom zamestnaní pracovala v III. pracovnej kategórii a nároky vyplývajúce zo zaradenia služby do II. kategórie funkcií nemajú vplyv pre nárok na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka vykonávala službu v policajnom zbore od 11. augusta 1969 do 31. januára 1990 v II. kategórii funkcií, v období od 15. februára 1995 do 30. decembra 2000 vykonávala službu príslušníčky SIS a od 31. decembra 2000 jej bol podľa § 210 a § 211 zákona č. 73/1998 Z. z. priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľka nezískala obdobie výkonu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného právneho predpisu a obdobie výkonu služby treba považovať za obdobie dôchodkového poistenia. Považoval tiež za preukázané, že navrhovateľka vychovala 1 dieťa a dôchodkový vek podľa § 65 ods. 7 písm. c) zákona o sociálnom poistení (s pripočítaním 27 kalendárnych mesiacov k veku 56 rokov) dovŕšila až 8. septembra 2008, takže ku dňu 8. júna 2007 nesplnila podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok. Navrhovateľka nevykonávala zamestnanie zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, preto podľa názoru krajského súdu zníženie dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia s použitím § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je možné zohľadniť vykonávanie služby v II. kategórii funkcií podľa osobitného predpisu.

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním navrhovateľka, ktorá namietala, že služobný pomer v policajnom zbore ukončila 31. januára 1990 po vykonanej službe v rozsahu 20 rokov a 179 dní v II. kategórii funkcií, v rokoch 1995 až 2000 bola príslušníčkou SIS (služba v trvaní 5 rokov a 321 dní). Od 1. januára 2001 jej bol priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok, avšak nezohľadňuje zaradenie služby do II. resp. I. kategórii funkcií. Vo všeobecnom systéme (v civilnom zamestnaní) získala viac ako 10 rokov poistenia. V zmysle § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení jej nárok na starobný dôchodok z II. kategórie funkcií vznikol dosiahnutím veku 57 rokov, teda dňom 8. júna 2007. Rozhodnutie krajského súdu zakladá nerovnosť pred zákonom, pretože kategórie funkcií, ako i pracovné kategórie boli inštitútmi jednotného systému sociálneho zabezpečenia. Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vyslovil názor, že odporkyňa je povinná priznať jej starobný dôchodok od 8. júna 2007.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť z dôvodu, že pre výsluhový príspevok bola navrhovateľke zhodnotená doba trvania služobného pomeru od 11. augusta 1969 do 31. januára 1990 a od 15. februára 1995 do 30. decembra 2000, pričom podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo obdobie od 11. augusta 1969 do 31. januára 1990 zaradené do II. kategórie funkcií. Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení sa uvedené obdobie nepovažuje za obdobie dôchodkového poistenia. Keďže vo všeobecnom systéme navrhovateľka získala obdobie dôchodkového poistenia v III. pracovnej kategórii, nárok na starobný dôchodok znížením dôchodkového veku podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení jej nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je treba vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 255 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľka, ktorá vychovala jedno dieťa, by 8. septembra 2008 splnila podmienku nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia dovŕšením dôchodkového veku (56 rokov a 27 kalendárnych mesiacov). Žiadosťou zo 7. apríla 2008 požiadala o starobný dôchodok od 8. júna 2007 z dôvodu, že ako príslušníčka policajného zboru vykonávala službu v rozsahu 20 rokov a 179 dní v II. kategórii funkcií a ako príslušníčka Slovenskej informačnej služby získala ďalších 5 rokov a 321 dní, ale výkon služby v II. kategórii funkcií nebol zohľadnený pri priznaní výsluhového príspevku.

Navrhovateľka vykonávala profesionálnu službu policajta v II. kategórii funkcií od 11. augusta 1969 do 31. januára 1990 (v rozsahu 20 rokov a 179 dní) a v období od 15. februára 1995 do 30. decembra 2000 vykonávala službu príslušníčky SIS a po jej skončení jej bol od 31. decembra 2000 priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a § 211 zákona č. 73/1998 Z. z., pričom pre priznanie výsluhového príspevku sa na kategórie neprihliadalo; pre nárok a výšku výsluhového príspevku bola rozhodujúca len doba trvania služobného pomeru.

Podľa prechodného ustanovenia § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a zmene niektorých zákonov, výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods.1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Výsluhový príspevok vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku, priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. a naďalej je výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. Za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov, sa tento príspevok iba považuje.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľke odo dňa 8. júna 2007, od ktorého žiadala priznať starobný dôchodok, nebola priznaná žiadna výsluhová dávka podľa zák. č. 328/2002 Z. z. Dobu služby v policajnom zbore a SIS jej preto podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení nemožno vylúčiť z obdobia dôchodkového poistenia. Záver odporokyne, že doba služby sa nepovažuje za dobu poistenia, nezodpovedá zákonu.

Ustanovenie § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je vyjadrením zásady zachovania získaných nárokov, rešpektujúc predchádzajúcu právnu úpravu (zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov), podľa ktorej sa nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú do 31. decembra 2023. Z toho dôvodu pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok pri vykonávaní zamestnaní zaradených do zvýhodnenej pracovnej kategórie nie je možné pre navrhovateľku stanoviť iné (menej výhodné) podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou.

Výkon služby v II. kategórii funkcií navrhovateľke nebol zohľadnený pre nárok a výšku dávky výsluhového zabezpečenia. Odporkyňa v preskúvaných rozhodnutiach (naposledy v rozhodnutí zo 7. októbra 2008) zamietnutie žiadosti o starobný dôchodok odôvodnila bez ďalšieho tým, že nároky vyplývajúce zo zaradenia služby do II. pracovnej kategórie nemajú vplyv na nárok na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, tento svoj záver však neodôvodnila žiadnym ustanovením zákona, preto jej rozhodnutia odvolací súd považoval za nepreskúmateľné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 OSP.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne znovu posúdiť nárok na starobný dôchodok ku dňu 8. júna 2007 a znovu rozhodnúť o žiadosti navrhovateľky o starobný dôchodok od uvedeného dňa so zohľadnením aj doby služby v policajnom zbore a SIS a zohľadnením doby služby vykonávanej v II. kategórii funkcií, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní. V novom konaní je pritom viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 OSP).

111.
ROZHODNUTIE

Prerušenie štúdia a opakovanie ročníka sú samostatné právne pojmy, ktoré nemožno zamieňať, a preto do doby štandardnej dĺžky štúdia sa doba prerušenia štúdia nezapočítava.

Do dĺžky štandardného štúdia možno započítať len opakovanie ročníka.

Obdobie prerušenia štúdia podľa § 64 ods. 1, 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je dobou štúdia, nie je sústavnou prípravou na povolanie (§ 4 ods. 6 písm. b) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov), a preto ho nemožno započítať do obdobia štandardnej dĺžky štúdia.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 9 Sžo 34/2009)

Krajský súd v T. rozsudkom z 19. marca 2009 zrušil rozhodnutie žalovaného z 28. januára 2008, ktorým žalovaný správny orgán zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny G., odbor sociálnych vecí a rodiny S. z 31. októbra 2007 o odňatí prídavku na dieťa z dôvodu nesplnenia podmienok nároku na prídavok na dieťa.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného nie je v súlade so zákonom pre nesprávny právny názor žalovaného vo výklade pojmu „štandardná dĺžka štúdia podľa študijného programu“. Správny orgán úplne formálne považuje za štandardnú dĺžku štúdia obdobie piatich akademických rokov nasledujúcich po prijatí študenta na vysokoškolské štúdium bez ohľadu na skutočnosť, či v týchto piatich akademických rokoch študent absolvoval vysokoškolské štúdium. Krajský súd mal za preukázané, že syn žalobkyne mal prerušenú dobu štúdia v období od 23. mája 2006 do 13. februára 2007, z čoho je zrejmé, že neabsolvoval celý štvrtý ročník a znovu nastúpil do štvrtého ročníka po uplynutí prerušenia v zmysle rozhodnutia dekana fakulty. Pre rozhodovanie o nároku na prídavok na dieťa je podľa názoru krajského súdu rozhodujúca skutočnosť, či študent skutočne štúdium absolvoval, teda či sa zúčastňoval výučby a či absolvoval predpísané skúšky. V danej veci do obdobia piatich rokov čerpania prídavku na dieťa je treba započítať obdobie čerpania prídavku na dieťa za obdobie štúdia štvrtého ročníka od 1. septembra 2005 do 22. mája 2006 a od 13. februára 2007, kedy pokračoval v štúdiu štvrtého ročníka a nastúpil aj do piateho ročníka štúdia, a to bez ohľadu na skutočnosť, že obdobie poberania prídavku na dieťa je rozvrhnuté do dlhšieho (šesťročného) obdobia. Z týchto dôvodov krajský súd považoval rozhodnutie žalovaného za nezákonné, preto ho zrušil a vrátil vec žalovanému na nové konanie a rozhodnutie. Náhradu trov konania úspešnej žalobkyni nepriznal, lebo si ich neuplatnila.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu. Namietol, že podľa potvrdenia o návšteve školy syn žalobkyne začal študovať na vysokej škole v akademickom roku 2002/2003, pričom štandardná dĺžka štúdia je päť akademických rokov, takže posledným rokom štandardnej dĺžky štúdia podľa názoru žalovaného bol akademický rok 2006/2007. Štandardná dĺžka štúdia syna žalobkyne trvala od 1. septembra 2002 do 31. augusta 2007 a za toto obdobie žalobkyni trval nárok na prídavok na dieťa, s výnimkou obdobia prerušenia štúdia. Za nezaopatrené dieťa s poukázaním na § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“) možno považovať iba také dieťa, ktorého štúdium nepresahuje štandardnú dĺžku podľa študijného programu. Žalovaný je toho názoru, že súd rozhodol nad rozsah zákona o prídavku na dieťa, keďže v zákone nie je stanovené, že vyplácanie prídavku na dieťa je podľa skutočného čerpania prídavku tak, ako to uvádza krajský súd v rozsudku, ale že nárok na prídavok na dieťa trvá počas obdobia štandardnej dĺžky štúdia. Výplata prídavku na dieťa sa nepredlžuje o obdobie prerušenia štúdia po skončení štandardnej dĺžky štúdia. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského zmenil a žalobu zamietol.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k názoru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 3 ods.1 písm. a) zákona o prídavku na dieťa nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom.

Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona o prídavku na dieťa nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona nie je dieťa, ktorého štúdium na vysokej škole podľa študijného programu presahuje štandardnú dĺžku.

Sústavná príprava dieťaťa na povolanie sa študentovi vysokej školy začína odo dňa zápisu na vysokoškolské štúdium prvého stupňa alebo na vysokoškolské štúdium druhého stupňa a trvá do skončenia štúdia (§ 4 ods. 3 veta druhá zákona o prídavku na dieťa).

V zmysle § 4 ods. 5 písm. b) zákona o prídavku na dieťa sústavnou prípravou dieťaťa na povolanie podľa tohto zákona sú aj opakované ročníky štúdia.

Podľa § 4 ods. 6 písm. b) zákona o prídavku na dieťa sústavná príprava dieťaťa na povolanie podľa tohto zákona nie je obdobie, v ktorom sa štúdium prerušilo.

Podľa § 61 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) akademický rok sa začína 1. septembra bežného roka a skončí sa 31. augusta nasledujúceho roka.

Podľa § 64 ods. 1, 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách štúdium študijného programu možno na žiadosť študenta za podmienok určených študijným poriadkom prerušiť. Študijný poriadok určí najdlhšie celkové obdobie prerušenia štúdia. Prerušenie štúdia povoľuje dekan, ak ide o študijný program uskutočňovaný na fakulte. Ak ide o študijný program uskutočňovaný na vysokej škole, prerušenie štúdia povoľuje rektor.

Štúdium sa riadne skončí absolvovaním štúdia podľa príslušného študijného programu. Dňom skončenia štúdia je deň, keď je splnená posledná z podmienok predpísaných na riadne skončenie štúdia daného študijného programu. Štúdium podľa študijného programu nesmie presiahnuť jeho štandardnú dĺžku o viac ako dva roky (§ 65 ods. 1, 2 zákona č.131/2002 Z. z.).

Zo spisov vyplýva, že syn žalobkyne I. K., nar. XX.XX. 1984, bol prijatý v roku 2002 na riadne štúdium na vysokej škole formou denného magisterského štúdia so štandardnou dĺžkou štúdia päť rokov. V akademických rokoch 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005 absolvoval prvý až tretí rok štúdia a v akademickom roku 2005/2006 bol študentom štvrtého ročníka do 23. mája 2006, na obdobie od 23. mája 2006 do 13. februára 2007 mu bolo štúdium prerušené podľa § 64 ods. 1, 2 zákona č.131/2002 Z. z. Po uplynutí prerušenia pokračoval od 14. februára 2007 v štúdiu ako študent štvrtého ročníka a v akademickom roku 2007/2008 bol študentom piateho ročníka.

Na základe oznámenia žalobkyne o prerušení štúdia jej bola zastavená výplata prídavku na dieťa od 1. júna 2006 a od pokračovania syna v štúdiu bola výplata prídavku na dieťa obnovená od 1. februára 2007. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny v S. z 31. októbra 2007 bol žalobkyni prídavok na dieťa odňatý od 12. septembra 2007 z dôvodu, že jej syn opakovane štvrtý ročník a jeho štúdium presiahlo štandardnú dĺžku štúdia, takže nie je nezaopatreným dieťaťom.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že prídavok na dieťa patrí na nezaopatrené dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom počas štandardnej dĺžky štúdia podľa študijného programu. To však neznamená, že za štandardnú dĺžku štúdia sa považuje len obdobie akademických rokov, nepretržite po sebe nasledujúcich po prijatí študenta na vysokú školu, najmä ak zákon o vysokých školách umožňuje za určitých podmienok štúdium prerušiť (§ 64 zákona č.131/2002 Z. z.).

Prerušenie štúdia znamená, že študent od dňa prerušenia prestáva byť študentom. Obdobie prerušenia štúdia podľa § 64 ods. 1, 2 zákona č.131/2002 Z. z. o vysokých školách nie je dobou štúdia, nie je sústavnou prípravou na povolanie (§ 4 ods. 6 písm. b) zákona o prídavku na dieťa) a preto ho nemožno započítať do obdobia štandardnej dĺžky štúdia, počas ktorej trvá nárok na prídavok a do dĺžky štandardného štúdia možno započítať len opakovanie ročníka. V prípade prerušenia štúdia ide o situáciu odlišnú od opakovania ročníka, ktoré sa do doby štandardnej dĺžky štúdia započítava.

Vzhľadom na skutočnosť, že štúdium syna žalobkyne bolo prerušené v priebehu štvrtého ročníka štúdia od 23. mája 2006 do 13. februára 2007 a syn žalobkyne pokračoval v štúdiu 4. ročníka vysokej školy od 14. februára 2007, v zmysle § 4 ods. 5 písm. b) zákona č.131/2002 Z. z. možno do dĺžky štandardného štúdia započítať len opakovanie časti 4. ročníka v dobe od 14. februára 2007 do 23. mája 2007 (4 mesiace a 9 dní).

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok Krajského súdu v T. podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalovaný v odvolacom konaní nebol úspešný, a žalobkyňa žiadne trovy neuplatnila.

---

112. ROZHODNUTIE

Súd nemôže pri svojom rozhodovaní zohľadniť skutočnosti, ktoré nastali po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je predmetom konania podľa V. časti druhej hlavy OSP, lebo pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci skutkový a právny stav v čase rozhodovania správneho orgánu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2010, sp. zn. 7 Sžso 59/2009)

Krajský súd v B. rozsudkom zo 14. mája 2009 zamietol žalobu o zrušenie rozhodnutia zo 16. septembra 2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B. z 28. mája 2008 a jeho rozhodnutie potvrdil. Žalovaný považoval za zákonné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorý podľa § 62 a § 100 ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 195/1998 Z. z.) odňal navrhovateľke peňažný príspevok na prepravu s účinnosťou od 31. mája 2008 a od 1. júna 2008 jeho výplatu zastavil z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok pre nárok naň a jeho výplatu.

Súčasne zamietol žalobu proti rozhodnutiu žalovaného zo 16. septembra 2008, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B., odboru sociálnych vecí a rodiny z 28. mája 2008 o nevyhovení žiadosti žalobkyne z 19. marca 2008 a nepriznaní peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 61 zákona č. 195/1998 Z. z.. Neúspešnej žalobkyni nepriznal náhradu trov konania s poukazom na § 250k ods. 1 OSP.

Súd prvého stupňa zistil, že na základe žiadosti žalobkyne z 19. marca 2008 o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla posudkoví lekári žalovanej posudkami oddelenia posudkových činností odboru sociálnych vecí a rodiny Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B. z 9. mája 2008 a odboru posudkových činností Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny z 13. augusta 2008 stanovili mieru funkčnej poruchy žalobkyne rozsahom 50 %. Podľa záverov posudkov žalobkyňa je naďalej občiankou s ťažkým zdravotným postihnutím, ale sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia nenavrhlí kompenzovať peňažným príspevkom na prepravu. Žalobkyňa na základe doložených lekárskeho nálezov nemá zníženú pohybovú schopnosť. Napriek jej ťažkému zdravotnému postihnutiu v dôsledku dobrej spolupráce s lekármi a vďaka medikamentózne liečbe, návniku relaxačných techník pri odstraňovaní sociálnej izolácie a návniku cestovania v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy dokáže využívať prostriedky hromadnej dopravy. Žalovaný preto nepochybil, keď z dôvodu zmeny skutočností, rozhodujúcich pre trvanie nároku na peňažný príspevok odňal žalobkyni peňažný príspevok na prepravu vo výške 95 % z preukázaných nákladov na prepravu a s účinnosťou od 1. júna 2008 jeho výplatu zastavil. Žalobkyňa aj podľa názoru súdu prvého stupňa už nespĺňa zákonom stanovenú podmienku odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, preto žalovaný nepochybil, keď žalobkyni tiež nepriznal peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Ani v odvolacom správnom konaní nebola v posudku navrhnutá kompenzácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia formou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, žalobkyni preto nemožno tento peňažný príspevok poskytnúť.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie. Namietala, že krajský súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu vecí, lebo jej zdravotný stav sa nezlepšil, naďalej jej nedovoľuje cestovať prostriedkami hromadnej dopravy. Poukázala na správu z jej psychologického vyšetrenia, vykonaného 4. júna 2009, v ktorej jej bola odporúčaná kompenzácia na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia formou peňažného príspevku na prepravu. Žiadala preto, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 a § 250ja OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý zamietol žalobu žalobkyne proti rozhodnutiu žalovaného vo veci odňatia peňažného príspevku na individuálnu prepravu žalobkyne osobným dopravným prostriedkom a nepriznaní peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla ako kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Zo spisov vyplýva, že žalobkyňa je občiankou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej miera funkčnej poruchy podľa druhu zdravotného postihnutia bola stanovená na 50 % .

Zo záverov posudku odboru posudkových činností Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v B. z 13. augusta 2008 vyplýva, že v súčasnosti navrhovateľka trpí agorafóbiou s panickou poruchou osobnosti s hraničnou dekompenzáciou, poruchou osobnosti a správania u dospelých (IV-2-b). Pri pozitívnej snahe a používaní medikamentózne liečby dokáže použiť prostriedky hromadnej dopravy, ku ktorým dokáže prejsť, nastúpiť do nich a zvládnuť situáciu vo vozidle.

V oblasti mobility nie je žalobkyňa odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, v oblasti komunikácie nemá narušenú schopnosť dorozumievať sa so sociálnym prostredím v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia, v domácnosti, v oblasti zvýšených výdavkov menovanej nevznikajú zvýšené výdavky. Z toho dôvodu nenavrhol kompenzáciu určenú na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Na ďalšiu správu zo 4. júna 2009 o psychologickom vyšetrení žalobkyne (kontrolné psychodiagnostické vyšetrenie) klinickou psychologičkou PhDr. E. M., z ambulancie klinickej psychológie, Polikliniky v B. nemohol odvolací súd prihliadnuť, lebo nesvedčí o takom zdravotnom stave žalobkyne, ktorý existoval v čase rozhodovania žalovaného, a ktorý by nebol predmetom odborného posúdenia posudkových orgánov. Treba uviesť, že v uvedenej správe sa neuvádzajú také skutočnosti, ktoré by odboru posudkových činností žalovaného pri vypracovaní posudku neboli známe. Navyše pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci skutočný stav veci v čase rozhodovania žalovaného, preto okolnosti, ktoré nastali až po jeho rozhodnutí, nemajú vplyv na posúdenie jeho zákonnosti.

Požadované príspevky nie sú nárokovými dávkami sociálnej pomoci, lebo správny orgán môže uvážiť, za akých okolností a ktorému subjektu ich poskytne. Nároky na uvedené kompenzácie vznikajú iba potom, ako o ich priznaní právoplatne rozhodne príslušný orgán. Zákomom je založená voľná úvaha správneho orgánu aj vo veciach rozhodnutí o kompenzáciách ťažkého zdravotného postihnutia. Takéto rozhodnutia, založené na voľnej úvaha správneho orgánu, by mohol súd zrušiť len vtedy, keby odporovali obsahu spisov alebo zásadám logického myslenia. Takéto pochybenia však v danej veci zistené neboli.

Odvolací súd považuje za správny právny názor súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalovaný sa logicky a vecne správne vysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, aj o odňatí peňažného príspevku na individuálnu dopravu. Tiež dostatočne zdôvodnil, prečo nie je možné vyhovieť jej žiadosti. Posudky posudkových orgánov žalovaného z 9. mája 2008 a z 13. augusta 2008, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie žalovaného, boli dostatočne doložené vykonaným šetrením aj obsahom pripojenej zdravotnej dokumentácie a o vecnej správnosti a odbornej úrovni ich záverov neboli pochybnosti.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislava podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto podľa § 246c ods. 1, § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP má právo na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože žalovanému v odvolacom konaní žiadne trov nevznikli, odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

113.
ROZHODNUTIE

Pre posúdenie spolupráce uchádzača o zamestnanie s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri hľadaní zamestnania je právne významné skúmanie, či sa uchádzač o zamestnanie nedostavil na úrad bez ospravedlnenia a vážneho dôvodu, hoci bol s touto povinnosťou a s určeným termínom oboznámený.

Údaje v kontrolnom preukaze a v zázname o kontaktoch uchádzača o zamestnanie, nie sú jediným dôkazom, ktorý túto skutočnosť môže preukázať.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2010, sp. zn. 7 Sžso 17/2009)

Krajský súd v N. rozsudkom z 2. decembra 2008, zrušil rozhodnutie žalovaného z 28. augusta 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že žalovaný nepostupoval dôsledne podľa zákonných ustanovení, a preto bola žaloba podaná dôvodne.

Žalovaný včas podaným odvolaním žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a rozhodnutie žalovaného potvrdiť, lebo zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) úradu neukladá povinnosť vystaviť pre uchádzača o zamestnanie kontrolný preukaz. Úrady k vydávaniu kontrolných preukazov pre uchádzačov o zamestnanie pristúpili už v minulosti.

Žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 246c a § 250ja OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez pojednávania spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 36 ods. 2 písm. c) a ods. 5 písm. e) zákona o službách zamestnanosti úrad vyradí uchádzača o zamestnanie z evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom zistenia nespolupráce s úradom.

Za nespoluprácu uchádzača o zamestnanie s úradom podľa odseku 2 písm. c) zákona o službách zamestnanosti sa považuje nedostavenie sa na úrad alebo na miesto určené úradom na účely podľa § 34 ods. 8 zákona o službách zamestnanosti.

Zo spisov vyplýva, že žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 28. augusta 2008, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v K. zo 7. júla 2008 o jeho vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespoluprácu, v zmysle § 36 ods. 2 písm. d), ods. 3, 5 písm. e) zákona o službách zamestnanosti.

Z administratívnych spisov súd zistil, že žalobca bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v K. (ďalej len „úrad“) na základe žiadosti zo 4. decembra 2003.

Záznamy o kontaktoch žalobcu ako evidovaného nezamestnaného obsahujú údaje o návštevách žalobcu na uvedenom úrade. V deň kontaktu 29. januára 2004 pracovník žalovaného poznamenal v zázname, že žalobca sa dostavil na úrad a bol mu určený ďalší termín kontaktu na 12. februára 2004, ktorý je uvedený v osobitnom riadku záznamu ako dátum kontaktu. V kontrolnom preukaze žalobcu sa nachádza záznam, podpísaný pracovníkom žalovaného, podľa ktorého k ďalšiemu kontaktu žalobcu so žalovaným malo dôjsť 12. februára 2004.

Pre posúdenie vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia musel súd skúmať, či pred rozhodnutím o vyradení žalobcu z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespoluprácu s úradom postupoval žalovaný v súlade so zákonom.

Odvolací súd dospel k záveru, že nebola dostatočne preukázaná skutočnosť, či žalobca ako uchádzač o zamestnanie prišiel 12. februára 2004 na úrad v K. Pochybnosť o riadnom zistení tejto skutočnosti vzbudzuje existencia podpisu pracovníka úradu A. O. na kontrolnom preukaze žalobcu pri termíne kontaktu 12. februára 2004.

V konaní nebolo preukázané, že podpis na kontrolnom preukaze žalobcu nepatrí pracovníkovi úradu A. O., ani nebolo zistené, že uvedený podpis osvedčuje skutočnosť, ktorá nenastala (napr. preto, že sa A. O. ako pracovník úradu podpísal na kontrolný preukaz v príslušnom zázname omylom). Svedok J. L. vo svojej výpovedi z 23. novembra 2006 uviedol, že 12. februára 2004 viezol žalobcu na úrad osobným motorovým vozidlom a osobne videl, ako žalobca do príslušného úradu vstupuje, žalovaný žiadnym dôkazom nedoložil opak a dostatočne nepreukázal, že žalobca sa do úradu nedostavil. Tvrdenie žalovaného, že na úrad chodia ľudia aj za iným cieľom, ako je splnenie povinnosti spolupracovať s úradom, zároveň ani nepreukazuje, že žalobca nesplnil svoju povinnosť dostaviť sa v uvedený deň na úrad.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu tiež nezodpovedá vykonanému dokazovaniu tvrdenie žalovaného, že žalobca ako uchádzač o zamestnanie nespolupracoval s úradom, keď 12. februára 2004 na úrad neprišiel.

Odvolací súd ešte zdôrazňuje, že pre posúdenie existencie spolupráce žalobcu so žalovaným pri hľadaní zamestnania nie je právne významná povaha kontrolného preukazu, alebo záznamu o kontaktoch uchádzača o zamestnanie, ani skúmanie dôležitosti uvedených dokladov, ale právne významné je preukázanie skutočnosti, že žalobca ako uchádzač o zamestnanie sa nedostavil na úrad bez ospravedlnenia a vážneho dôvodu, hoci bol s touto povinnosťou a s určeným termínom oboznámený. Len v prípade preukázania uvedených skutočností možno vyvodiť záver, že žalobca ako uchádzač o zamestnanie nespolupracuje s úradom, keď sa na úrad nedostaví.

Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti predmetnej veci nie je možné jednoznačne dospieť k záveru, že žalobca ako uchádzač o zamestnanie sa 12. februára 2004 nedostavil na úrad, preto nebolo dostatočne preukázané, že nespolupracoval s úradom.

Zo samotnej skutočnosti, že v počítačovej databáze úradu v zázname o kontaktoch uchádzača o zamestnanie z 12. februára 2004 nie je uvedený žiaden záznam, nemožno bez ďalšieho skúmania vyvodiť záver, že sa žalobca na úrad v tento deň nedostavil.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa ďalej dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa nezodpovedá zákonu aj z dôvodu, že žalovaný a ani úrad vo svojich rozhodnutiach neuviedli ustanovenia zákona o službách zamestnanosti v znení, ktoré aplikovali. Schválením zákona č. 82/2005 Z. z. bolo s účinnosťou od 1. apríla 2005 zmenené znenie § 36 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti tak, že za písmeno a) bolo vložené nové písmeno b), v znení: „b) nástupu do zamestnania,“ a písmená b) až d) sa označili ako písmená c) až e). S účinnosťou od 1. apríla 2005 bola nespolupráca s úradom ako dôvod na vyradenie uchádzača o zamestnanie z evidencie v § 36 ods. 2 zákona o službách zamestnanosti uvedená v písmene d). Následne s účinnosťou od 1. januára 2006 (prijatím zákona č. 528/2005 Z. z.) bol zmenený § 36 ods. 3 zákona o službách zamestnanosti, v ktorom sa zmenila doba šiestich mesiacov na dobu troch mesiacov. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby pre určitosť postupu žalovaného jeho rozhodnutie obsahovalo aj odôvodnenie použitia príslušného znenia zákona o službách zamestnanosti, čo v danej veci preskúmané rozhodnutia neobsahujú.

Odvolací súd preto závery krajského súdu považuje za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

114.
ROZHODNUTIE

Ak občan spĺňal podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok v Slovenskej republike, nebolo pre posúdenie jeho dôchodkových nárokov v zmysle článku 12 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení č. 53/2002 Z. z. potrebné a ani možné spočítať dobu zabezpečenia (poistenia), ktorú získal v bývalom Zväze sovietskych socialistických republík do dňa vzniku samostatného ukrajinského štátu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 7 So 160/2009)

Krajský súd v B. rozsudkom z 11. septembra 2009 potvrdil rozhodnutie z 21. januára 2009, ktorým odporkyňa podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení č. 53/2002 Z. z. (ďalej len „Zmluva“) priznala navrhovateľovi od 30. júna 2005 predčasný starobný dôchodok v sume 8 330 Sk mesačne, ktorý bol podľa § 82 a § 293a zákona o sociálnom poistení zvyšovaný a od 1. januára 2009 mu patril vo výške 380,70 € mesačne. Podľa názoru súdu prvého stupňa odporkyňa nepochybila, keď o nároku na predčasný starobný dôchodok navrhovateľa a o jeho výške postupovala podľa Zmluvy, uzatvorenej 5. decembra 2000, ktorá nadobudla platnosť a účinnosť 1. januára 2002. Súd prvého stupňa zistil, že navrhovateľ sa prisťahoval na územie Slovenskej republiky v roku 1976 z bývalého Sovietskeho zväzu, z územia Ukrajiny. O priznanie predčasného starobného dôchodku požiadal 30. júna 2005, teda v čase platnosti Zmluvy. Z dôvodu, že navrhovateľ získal potrebnú dobu dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, bola mu dávka priznaná bez zohľadnenia doby zamestnania a náhradnej doby získaných pred rokom 1976 podľa právnych predpisov Ukrajiny. Predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný od dátumu požiadania podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 43/2004 Z. z.) a podľa čl. 11 Zmluvy.

Súd prvého stupňa žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP).

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Namietal, že rozhodnutie odporkyne je vecne nesprávne, lebo k rozhodnutiu je priložený osobný list, ktorý je prílohou iného rozhodnutia odporkyne, v rozhodnutí nebol uvedený dôvod nezapočítania dôchodkového poistenia od 1. septembra 1959 do 15. decembra 1975 získaného v bývalom Sovietskom zväze a neobsahuje odôvodnenie oprávnenosti použitia ustanovení medzinárodnej zmluvy s Ukrajinou, lebo pracoval a študoval v Sovietskom zväze a nie na Ukrajine. Krajský súd sa nezaoberal v odôvodnení právnou skutočnosťou, či použitie zmluvy s Ukrajinou nenapĺňuje skutkovú podstatu retroaktivity, lebo sporná doba poistenia sa vzťahuje na obdobie šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov minulého storočia, za podmienok platnosti Dohody medzi Zväzom sovietskych socialistických republík a Československom. Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení prevzala ustanovenia Dohody medzi Zväzom sovietskych socialistických republík a Československom o započítaní doby dôchodkového poistenia s platnosťou až od 1. júla 2009, a preto namietal, že retroaktivitou by stratil 4 roky dôchodku. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie so záväzným stanoviskom, podľa ktorého odporkyňa má navrhovateľovi zohľadniť dobu poistenia pred rokom 1976, s platnosťou od 30. júna 2005.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s a § 246c OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Z odôvodnenia:

Podľa čl. 11 Zmluvy, ak vznikne občanovi nárok na peňažnú dávku podľa právnych predpisov jednej zmluvnej strany, aj bez ohľadu na ustanovenie článku 12 ods. 1 až 4 tejto Zmluvy poskytne nositeľ tejto zmluvnej strany peňažnú dávku zodpovedajúcu dobám zabezpečenia (poistenia) získaných podľa svojich právnych predpisov.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ požiadal 30. júna 2005 o predčasný starobný dôchodok k tomuto dňu v čase platnosti Zmluvy, ktorá bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 53/2002 Z. z. V tento deň už podľa článku 25 ods. 5 Zmluvy nemala platnosť Dohoda medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959. Jej platnosť zanikla 1. januára 2002. Pri posudzovaní vzniku nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok potom odporkyňa mohla vychádzať len z článku 11 Zmluvy, lebo navrhovateľ, ktorý bol poistený podľa právnych predpisov na Ukrajine, bol poistený aj podľa slovenských právnych predpisov.

V čase podania žiadosti o predčasný starobný dôchodok a uplatnenia nároku na túto dávku navrhovateľ splnil podmienky pre vznik nároku na túto dávku podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, teda spĺňal podmienky pre vznik nároku podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Z dôvodu, že navrhovateľ spĺňal podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok v Slovenskej republike, nebolo v zmysle článku 12 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení č. 53/2002 Z. z. potrebné a ani možné spočítať dobu zabezpečenia (poistenia), ktorú získal v bývalom Zväze sovietskych socialistických republík za obdobie od 1. septembra 1959 do 15. decembra 1975 pred vznikom samostatného ukrajinského štátu. K tomu odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ môže požiadať o zhodnotenie uvedenej doby v konaní o dôchodkových nárokoch v príslušnom štáte, ktorý prevzal povinnosti sociálneho zabezpečenia bývalého občana Zväzu sovietskych socialistických republík (v prípade navrhovateľa teda zrejme na Ukrajine). Navyše treba uviesť, že s účinnosťou od 1. júla 2009 bola Zmluva zmenená a jej zmena, uverejnená pod č. 211/2009 Z. z., umožňuje v článku 23 navrhovateľovi, aby požiadal odporkyňu o nové posúdenie jeho nárokov.

Skutočnosti, ktorými navrhovateľ v odvolaní spochybňuje vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd nemohol zohľadniť, lebo v odvolacom konaní navrhovateľ nenamietal žiadne nové skutočnosti, ani nepredložil dôkazy, ktoré by mohli spochybniť správnosť započítaných dôb dôchodkového poistenia získaných podľa slovenských právnych predpisov.

Z dôvodu, že krajský súd sa dostatočne podrobne zaoberal námietkami navrhovateľa a dostatočne zistil skutkový stav, preskúmal správnosť výpočtu predčasného starobného dôchodku a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, odvolací súd v celom rozsahu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považuje za vecne správne. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP sa obmedzil len na doplnenie niektorých dôvodov týkajúcich sa požiadavky navrhovateľa, aby mu bola pre účely vypočítania výšky predčasného starobného dôchodku zohľadnená aj doba získaná v systéme dôchodkového zabezpečenia na Ukrajine, resp. v minulosti v bývalom Zväze sovietskych socialistických republík.

Súd prvého stupňa vecne správne rozhodol, keď potvrdil rozhodnutie odporkyne, ktorá navrhovateľovi priznala predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a podľa článku 11 Zmluvy.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľ nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v B. z 11. septembra 2009, podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

115.
ROZHODNUTIE

Ak bol podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších prepisov prepočítaný starobný dôchodok štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok na uvedenú dávku do 31. decembra 2003, stal sa takto prepočítaný dôchodok podkladom pre výpočet výšky príplatku k dôchodku podľa § 165b ods. 2 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších prepisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 7 Sžo 11/2009)

Krajský súd v B. rozsudkom z 27. novembra 2008 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného z 31. júla 2007. Týmto rozhodnutím žalovaný podľa § 108b zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) priznal žalobcovi od 1. júla 2007 zvýšený príplatok za štátnu službu k starobnému dôchodku o 6,25 % mesačnej sumy dôchodku z dôvodu, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne v B. zo 7. júna 2007 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) mu bol o rovnaké percento zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1. júla 2007. Náhradu trov konania žalobcovi nepriznal. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že ustanovenia § 108a (o príplatku za štátnu službu k dôchodku) a § 108b (o zvyšovaní príplatku za štátnu službu k dôchodku) podľa zákona o štátnej službe, boli podľa čl. I bod 166 zákona č. 551/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o štátnej službe vypustené s účinnosťou od 1. januára 2004 s tým, že podľa § 165b citovaného zákona štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok podľa § 40 ods. 2 písm. b), § 105a, § 108a, § 108b, § 107 až 112 do 31. decembra 2003, zostáva tento nárok zachovaný.

V dôsledku tejto právnej úpravy štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku a na zvyšovanie tohto príplatku do 31. decembra 2003, zostal tento nárok zachovaný a nebol mu odňatý, hoci štátnym zamestnancom, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok po 1. januári 2004, už tieto príplatky priznávané neboli. Podľa vyššie uvedeného prechodného ustanovenia, teda nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku, ktorý vznikol do 31. decembra 2003, má po tomto dátume zostať zachovaný, pričom súčasťou nároku je nielen jeho výška vyjadrená ako percentuálny podiel zo starobného dôchodku, ale aj jeho suma vyjadrená v slovenských korunách, priznaná k určitému dňu. Táto skutočnosť spôsobuje, že uvedený nárok sa už nemá po 31. decembri 2003 meniť, aj keď sa z akéhokoľvek dôvodu zmení výška dôchodku, ku ktorému patrí. Jedinou skutočnosťou odôvodňujúcou zvyšovanie sumy príplatku za štátnu službu k dôchodku je jeho zvýšenie o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Zvýšenie dôchodku valorizáciou je neoddeliteľnou súčasťou priznaného nároku na starobný dôchodok. Podľa názoru žalovaného a aj súdu prvého stupňa žalobca nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení, nadobudol účinnosť až 1. augusta 2006.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že jeho právo na príplatok k dôchodku vzniklo 1. novembra 2003, a preto k nemu patriacu sumu príplatku k dôchodku treba upraviť podľa prepočtu starobného dôchodku, zvýšeného podľa zákona č. 310/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení. Namietal, že hoci jeho právo na príplatok k dôchodku vzniklo podľa § 108a ods. 1 a 3 a § 108b pred účinnosťou zákona č. 143/2002 Z. z. v znení zákona č. 551/2003 Z. z. o štátnej službe, podľa ktorých štátny zamestnanec má nárok na príplatok za štátnu službu k starobnému dôchodku a na jeho zvýšenie o ustanovené percento odo dňa vzniku nároku na starobný dôchodok, patrí mu už v novopriznanej výške. Nepovažoval za správny právny názor, podľa ktorého poberateľ príplatku k dôchodku za štátnu službu nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa zmenil zákon o sociálnom poistení nadobudol účinnosť až 1. augusta 2006. Namietal, že právo na príplatok k dôchodku a podmienky jeho zvyšovania o ustanovené percento sú neoddeliteľne spojené s nárokom na dôchodok a jeho výškou, a preto ak dôjde k zvýšeniu samotného dôchodku, potom sa zvyšuje aj príplatok za štátnu službu k dôchodku o ustanovené percento. Tvrdil, že iný postup znamená retroaktivitu novších právnych noriem, ktorá žalobcu poškodzuje, keď pôsobnosť § 108b zrušuje. Týmto konaním by bol žalobcovi odňatý už nadobudnutý nárok na zvyšovanie príplatku za štátnu službu o stanovené percento, čo nemôže nahrádzať jeho zvyšovanie o percento vyplývajúce z valorizácie starobného dôchodku. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a rozhodnutie žalovaného z 11.

---

septembra 2007, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 31. júla 2007, zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Žalovaný žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že jedinou skutočnosťou na zvyšovanie sumy príplatku za štátnu službu k dôchodku je jeho zvýšenie o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (valorizácia) a označil za neopodstatnené zvyšovanie príplatku za štátnu službu v dôsledku prepočtu starobných dôchodkov, ku ktorému došlo od 1. augusta 2006, a ktorým sa odstraňujú obmedzenia maximálnej výmery dôchodku ustanovené úpravou dôchodkového zabezpečenia účinnou do 31. decembra 2003. Žalobca ako poberateľ príplatku k dôchodku za štátnu službu preto podľa názoru žalovaného nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení, nadobudol účinnosť až 1. augusta 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 246c a § 250ja OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez pojednávania spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 108a ods. 1 písm. a) a písm. b) a ods. 3 zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) štátny zamestnanec v stálej štátnej službe má nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku, ak skončil vykonávanie stálej štátnej služby a má nárok na výplatu starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

Výška príplatku za štátnu službu k starobnému dôchodku, invalidnému dôchodku, k vdovskému dôchodku, vdoveckému dôchodku a k sirotskému dôchodku za každý rok praxe započítanej podľa § 81 ods. 1 a odseku 2 písm. a) až g) a § 159 ods. 2 je 1,25 % priznaného dôchodku. Za každý ďalší celý mesiac započítanej praxe patrí štátnemu zamestnancovi príplatok za štátnu službu k dôchodku vo výške 1/12 z 1,25 % priznaného dôchodku.

Podľa § 108b zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) priznaný príplatok za štátnu službu k dôchodku sa zvýši o ustanovené percento a o ustanovenú pevnú sumu zvýšenia dôchodku. Zvýšený príplatok za štátnu službu k dôchodku patrí odo dňa, od ktorého patrí zvýšenie dôchodku.

Podľa § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe (v znení zákona č. 551/2003 Z. z.) štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol do 31. decembra 2003 nárok podľa § 40 ods. 2 písm. b), § 105a, § 108a, § 108b, § 107 až 112, zostáva tento nárok zachovaný.

Podľa § 293k ods. 2 až 4 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 1. augusta 2006) suma starobného dôchodku, ktorá bola vypočítaná z upraveného priemerného mesačného zárobku 4 067 Sk, sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 z priemerného mesačného zárobku určeného podľa odsekov 3 a 4 bez obmedzení podľa odseku 1, a to aj za obdobie dôchodkového poistenia získané v období od 1. januára 2004 do 31. júla 2006 po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Priemerný mesačný zárobok na účely určenia sumy starobného dôchodku je priemerný mesačný zárobok, z ktorého bola vypočítaná suma starobného dôchodku, neobmedzený podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003.

Priemerný mesačný zárobok v sume do 2 500 Sk sa započítava v plnej výške, zo sumy nad 2 500 Sk do 6 000 Sk sa započítava jedna tretina a zo sumy nad 6 000 Sk sa započítava jedna desatina. Takto upravený priemerný mesačný zárobok sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

Zo spisov vyplýva, že prvostupňový správny orgán žalovaného rozhodnutím z 31. júla 2007 podľa § 108b zákona o štátnej službe priznal žalobcovi zvýšenie príplatku za štátnu službu k starobnému dôchodku o 6,25 % mesačnej sumy dôchodku s účinnosťou od 1. júla 2007 z dôvodu, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne v B. zo 7. júna 2007 mu bol podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z. z.) o rovnaké

---

percento zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1. júla 2007, pričom percento zvýšenia dôchodkových dávok v roku 2007 bolo ustanovené opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 197/2007.

Žalovaný rozhodnutím z 11. septembra 2007 rozkladu žalobcu nevyhoviel a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 31. júla 2007 potvrdil. Postup, podľa ktorého by mala byť výška príplatku k dôchodku znova prepočítaná po novom vymeraní dôchodku nepovažoval za dovolený, lebo podľa jeho názoru príplatok bol definitívne vypočítaný zo starobného dôchodku, ktorý bol žalobcovi priznaný pred 1. januárom 2004. Základom pre výpočet príplatku za štátnu službu k dôchodku mohol byť podľa jeho názoru len dôchodok, ktorý bol žalobcovi priznaný a vyplácaný 31. januára 2004 a nie dôchodok, prepočítaný podľa § 293k zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z. z.).

Pre správne rozhodnutie o zákonnosti preskúvaného rozhodnutia žalovaného bolo potrebné vyriešiť právnu otázku, či základom výpočtu príplatku za štátnu službu žalobcu zostáva výška starobného dôchodku, poskytovaného žalobcovi 31. decembra 2003, alebo či základom pre výpočet príplatku k dôchodku, je starobný dôchodok vyplácaný v čase vzniku nároku na výplatu príplatku po prepočítaní podľa § 293k zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z. z.) rovnako ako zvýšenie starobného dôchodku o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (valorizácia).

Odvolací súd dospel k záveru, že použitie ustanovení § 108a a § 108b zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) predpokladá § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe (v znení zákona č. 551/2003 Z. z.).

Podľa tohto zákonného ustanovenia štátnemu zamestnancovi, ktorému nárok na starobný dôchodok vznikol do 31. decembra 2003 zostáva zachovaný aj nárok podľa § 108a, § 108b. Znamená to teda, že v prípade iného zistenia výšky starobného dôchodku, ako to bolo v čase priznania starobného dôchodku (napr. na základe dodatočne preukázanej doby zamestnania, resp. doby služby, v dôsledku valorizácie alebo zákonnej zmeny výpočtu jeho výšky) zostáva zachovaný nárok žalobcu na výplatu príplatku vo výške, ktorej základom výpočtu je starobný dôchodok, na ktorý má dôchodca nárok v čase trvania nároku na príplatok a jeho výplatu. To znamená, že aj v prípade, ak bol starobný dôchodok žalobcu prepočítaný podľa § 293k zákona o sociálnom poistení, stal sa takto prepočítaný dôchodok podkladom pre výpočet výšky príplatku k dôchodku, lebo z § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe nevyplýva, že bývalému štátnemu zamestnancovi zostáva zachovaný nárok na príplatok k dôchodku vo výške, v akej mu bol priznaný a vyplácaný 31. decembra 2003.

Žalobcovi bola výška starobného dôchodku prepočítaná podľa § 293k zákona o sociálnom zabezpečení s účinnosťou od 4. augusta 2007 a žalobca mal od uvedeného dňa nárok na starobný dôchodok a jeho výplatu vo výške 12 232 Sk mesačne. Od tohto dňa mu naďalej zostal zachovaný nárok na príplatok k dôchodku podľa § 108a zákona o štátnej službe, čo pri správnej aplikácii znenia uvedeného zákonného ustanovenia znamená, že príplatok k dôchodku patrí vždy vo výške vypočítanej zo starobného dôchodku, na ktorý má bývalý štátny zamestnanec nárok (teda zo starobného dôchodku, ktorý bol novým spôsobom prepočítaný). Iný postup, podľa ktorého sa štátnemu zamestnancovi poskytuje príplatok len vo výške upravenej podľa § 108b zákona o štátnej službe, by spôsobil, že termín zachovania nárokov podľa § 165b zákona o štátnej službe sa aplikuje a vykladá iným spôsobom v prípade zachovania nárokov podľa § 108a zákona o štátnej službe, ako nárokov podľa § 108b toho istého zákona, hoci pre takéto rozdielne používanie termínu „zachovanie nárokov“ neexistuje zákonný podklad.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol v rozpore so zákonom, keď považoval za vecne správne rozhodnutie žalovaného, ktorý nárok žalobcu na príplatok k dôchodku nesprávne právne posúdil, a ktorý bez zákonného podkladu neprihliadol na námietku žalovaného, že mu zostal zachovaný nárok na príplatok k dôchodku, ktorého výšku bolo potrebné určiť vždy zo starobného dôchodku, na ktorý mal nárok, a preto mu výška príplatku mala byť prepočítaná zo starobného dôchodku po jeho novom prepočítaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 250ja ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného postupovať v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodnúť v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je správny orgán pri novom prejednaní veci viazaný (§ 250ja ods. 4 OSP).

Žalovaný zároveň v novom rozhodnutí v zmysle § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 205k ods. 1 prvá veta OSP v spojení s § 224 ods. 1, 2 OSP tak, že žalovaného zaviazal úspešnému žalobcovi nahradiť trovy konania v sume 143,85 €.

Trovy konania žalobcu predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia, ktoré odvolací súd určil podľa § 11 ods. 1 písm. a), § 14 ods. 1 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších prepisov ako odmenu za 2 úkony právnej služby v sume 106,98 € (1x prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom v roku 2009 v sume 53,49 € a 1x za odvolanie v roku 2009 v sume 53,49 €), a k tomu režijný paušál v sume 13,9 € (2x 6,95 €). Odvolací súd priznal právnomu zástupcovi žalobcu aj 19 % DPH zo sumy 120,88 €, ktorá predstavuje sumu 22,97 €, keď uviedol, že je platiteľom DPH a túto skutočnosť preukázal osvedčením o registrácii DPH.

116.
ROZHODNUTIE

Aj vtedy, ak škodu spôsobenú chorobou z povolania uhrádzala poškodenému zmluvná poisťovňa podľa poisťnej zmluvy uzavretej s jeho zamestnávateľom, je zamestnávateľ subjektom povinným plniť zo zodpovednosti za škodu spôsobenú chorobou z povolania, ak u neho poškodený vykonával naposledy prácu pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, v ktorých táto choroba z povolania vzniká.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 7 So 100/2009)

Krajský súd v N. rozsudkom z 25. marca 2009 zrušil rozhodnutie z 23. mája 2009, ktorým odporkyňa podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľovi nepriznala úrazovú rentu v dôsledku poškodenia zdravia pracovným úrazom z 23. júla 1986 u zamestnávateľa Jednotné roľnícke družstvo v H.. Odporkyňa zo znenia § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyvodila, že od 1. januára 2004 od zamestnávateľov preberala výplatu plnení, ktoré poskytovali alebo mali poskytovať priamo zamestnávateľia z ich zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993. Nepreberala výplatu plnení, ktoré boli poskytované zamestnancom zo zmluvného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu, ktoré na tento účel zamestnávateľ uzatvoril s komerčnou poisťovňou, S. p., a.s. B., teraz A. – S. p., a.s. B.

Krajský súd v N. po preskúmaní rozhodnutia odporkyne a postupu, ktorý mu predchádzal, dospel k záveru, že rozhodnutie nezodpovedá zákonu, lebo z § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že odporkyňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze. Odporkyňa sa preto nemôže zbaviť povinnosti vydať rozhodnutie o výške dávky, ktorá sa po 1. januári 2004 považuje za úrazovú rentu.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie. Uviedla, že navrhovateľ utrpel pracovný úraz 23. júla 1968, kedy plnenie zo zákonného poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania sa na neho nevzťahovalo. Zamestnávateľ navrhovateľa mal so S. p. a. s. B. uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, na základe ktorej táto poisťovňa poškodeným zamestnancom, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo im bola zistená choroba z povolania v období pred 26. novembrom 1993, poskytovala plnenie za zamestnávateľa. Podľa jej názoru odporkyňa prebrala od 1. januára 2004 v súvislosti s úrazovou rentou len tie plnenia, ktoré vyplácali priamo zamestnávateľia do 25. novembra 1993. Pretože v danom prípade navrhovateľovi vyplácala plnenie komerčná poisťovňa, nemohla odporkyňa od 1. januára 2004 uvedené plnenie od zamestnávateľa prevziať. Žiadala, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že utrpel pracovný úraz 23. júla 1986 a vyslovil právny názor, že na odporkyňu prešla zo zákona o sociálnom poistení povinnosť vyplácať všetky plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993. Poukázal na skutočnosť, že zodpovedným subjektom v prípade zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania bol, je a vždy bude zamestnávateľ. Poisťovňa za neho len realizuje výplatu plnení z titulu tejto zodpovednosti za škodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Z o d ō v o d n e n i a :

Podľa § 272 ods. 1 až 3 a ods. 7, 8 zákona o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal

---

---

podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ utrpel pracovný úraz 23. júla 1986 a v jeho dôsledku mu bola vyplácaná náhrada za stratu na zárobku.

Pre rozhodnutie vo veci bolo potrebné posúdiť, či na povinnosť odporkyne prevziať vyplácanie náhrady v podobe úrazovej renty vo výške, v akej sa vyplácala k 1. januáru 2004 podľa § 272 zákona o sociálnom poistení mala vplyv skutočnosť, že náhradu za stratu na zárobku navrhovateľovi nevyplácal priamo zamestnávateľ Jednotné roľnícke družstvo v H., ktorý bol zodpovedný za škodu pri pracovnom úraze, ale komerčná poisťovňa, s ktorou mal zamestnávateľ uzavretú poisťnú zmluvu.

Odvolaací súd považuje právny názor krajského súdu, vyslovený v jeho rozsudku, ktorý je predmetom odvolacieho konania, za správny.

Na povinnosť odporkyne prevziať výplatu náhrady za stratu na zárobku od 1. januára 2004 ako úrazovú rentu nemôže mať vplyv skutočnosť, že do 31. decembra 2003 náhradu navrhovateľovi vyplácala za zamestnávateľa zmluvná poisťovňa, lebo z § 272 ods. 1 zákona o sociálnom poistení priamo vyplýva, že odporkyňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993, a to bez ohľadu na skutočnosť, či náhradu škody poskytuje zamestnávateľ priamo zo svojich finančných prostriedkov, alebo z prostriedkov, ktoré za neho na základe poisťnej zmluvy poskytuje jeho zmluvný partner, ktorým bola v danej veci komerčná poisťovňa.

V tejto súvislosti treba uviesť, že 1. januára 2004, t.j. od účinnosti zákona o sociálnom poistení sú všetky nároky na náhradu škody z pracovného úrazu alebo choroby z povolania, s výnimkou vecnej škody, upravené v tomto zákone, pričom nároku na náhradu za straty na zárobku po skončení práceneschopnosti zodpovedá úrazová renta. Uvedená problematika do 1. januára 2004 bola upravená v ustanoveniach § 199 až § 213 Zákonníka práce, ktoré boli zrušené k 1. januáru 2004.

Pokiaľ odporkyňa namietá, že v zmysle zákona č. 242/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 242/2001 Z. z.“), zákona č. 275/1993 Z. z., ktorým sa mení Zákonník práce a zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov a § 447 Občianskeho zákonníka zostáva v danom prípade subjektom povinným na vyplácanie úrazovej renty navrhovateľa zmluvná poisťovňa, A. – S. p. a. s., nezodpovedá jej tvrdenie zákona, lebo výkon poistenia zodpovednosti za škodu prešiel zo S. p., a. s., na odporkyňu od 1. januára 2002 podľa § 51e ods. 1 zákona č. 242/2001 Z. z.

Skutočnosť, že v danom prípade odporkyňa neprevzala od 1. januára 2004 od zamestnávateľa navrhovateľa povinnosti ustanovené v § 272 ods. 7 a 8 zákona o sociálnom poistení, resp. od 1. januára 2002 od A. – S. p. a. s. povinnosti vyplývajúce z § 51e zákona č. 242/2001 Z. z., nemení nič na tom, že s účinnosťou od 1. januára 2004 o nárokoch patriacich za obdobie po 1. januári 2004 a vyplývajúcich z pracovných úrazov a chorôb z povolania (s výnimkou vecnej škody), rozhoduje odporkyňa a pri akýchkoľvek zmenách v súvislosti s výškou tejto dávky musí postupovať v súlade s § 112 zákona o sociálnom poistení.

Odvolaací súd pripomína, že hoci na základe poisťnej zmluvy, uzavretej zamestnávateľom s poisťovňou uhrádzala škodu spôsobenú chorobou z povolania poisťovňa, subjektom povinným plniť zo zodpovednosti za škodu spôsobenú chorobou z povolania je zamestnávateľ, u ktorého navrhovateľ vykonával naposledy prácu pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu odporkyne nevyhovел a rozsudok Krajského súdu v N. ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 OSP potvrdil.

117.
ROZHODNUTIE

Ohlasovacia povinnosť poberateľa príspevku v hmotnej núdzi o skutočnosti, že mu bolo do výchovy a opatery zverené dieťa, ktorému bolo priznané výživné, vzniká až právoplatnosťou rozsudku súdu o zverení dieťaťa do výchovy a o výživnom.

Len od právoplatnosti tohto rozsudku môže začať plynúť lehota na splnenie ohlasovacej povinnosti.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. marca 2010, sp. zn. 7 Sžo 21/2009)

Krajský súd v Ž. rozsudkom z 20. januára 2009 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z 18. januára 2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 9. novembra 2007 o povinnosti žalobcu vrátiť pomoc v hmotnej núdzi vo forme dávky a príspevkov, zvýšenú o 10% za obdobie od 1. júla 2006 do 31. októbra 2006 v celkovej sume 7 282 Sk (241,72 €). V odôvodnení uviedol, že nesprávne uvedené obdobie neprávom vyplatenej dávky a príspevku v hmotnej núdzi opravil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v R. novým rozhodnutím z 9. novembra 2007 a súčasne zaviazal žalobcu vrátiť pomoc v hmotnej núdzi za čas od 1. júla 2006 do 31. októbra 2006 vo výške 7 282 Sk podľa § 29 ods. 4 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“). V rozhodnutí uviedol, že žalobca zamlčal skutočnosti rozhodné pre poskytovanie a ďalšie vyplácanie pomoci v hmotnej núdzi za obdobie od 1. júla 2006 do 31. októbra 2006, keď neoznámil, že 31. júla 2006 podal návrh na zverenie mal. dcéry S. P. B. do svojej osobnej starostlivosti a výchovy.

Žalobca podal proti rozsudku súdu prvého stupňa včas odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a rozhodnutie žalovaného z 18. januára 2008 zrušil. Tvrdil, že podľa § 27 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa dávka a príspevky s výnimkou aktívneho príspevku podľa § 12 ods. 9 a ods. 10 a dávky podľa § 10 ods. 7 uvedeného zákona môžu priznať preddavkovo. Podľa jeho názoru mu dávka v hmotnej núdzi bola vyplácaná správne, vo výške, v akej mu patrila. Poukázal na skutočnosť, že rozsudok Krajského súdu v Ž. zo 7. februára 2007 nadobudol právoplatnosť 4. apríla 2007 a len od uvedeného dňa bolo možné do okruhu spoločne posudzovaných osôb zahrnúť maloletú dcéru žalobcu a do príjmu spoločne posudzovaných osôb započítať výživné od matky dieťaťa vo výške 700 Sk (23,24 €) a rodičovský príspevok vo výške 4 400 Sk (146,05 €). Až po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o zverení maloletej by mohlo dôjsť k zúčtovaniu dávky a príspevkov v hmotnej núdzi v zmysle § 27 ods. 3 a 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Podľa názoru žalobcu rozhodná skutočnosť pre vznik nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi nastala až po právoplatnosti rozsudku, a len od uvedeného dňa správny orgán môže zohľadniť výšku priznaného výživného a zúčtovať dávku a príspevky s opakovanou štátnou dávkou, a to s rodičovským príspevkom.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Poukázal na skutočnosť, že žalobca oznámil rozhodnú skutočnosť pre nárok na pomoc v hmotnej núdzi a jej formu až 29. novembra 2006, čo spôsobilo, že žalovaný nemohol vykonať zúčtovanie dávky a príspevku v hmotnej núdzi so štátnou sociálnou dávkou, ani prehodnotiť hmotnú núdzi v súvislosti so započítaním výživného do príjmu spoločne posudzovaných osôb. Tvrdil, že od podania návrhu na zverenie mal. dcéry do výchovy otca a určenie výživného, bolo potrebné až do vydania právoplatného rozsudku zmeniť poskytovanie dávky a príspevkov v hmotnej núdzi na preddavkovú formu. Až po právoplatnosti rozsudku o zverení maloletej by došlo k zúčtovaniu dávky a príspevkov v hmotnej núdzi v zmysle § 27 ods. 3 a ods. 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi s rodičovským príspevkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 246c a § 250ja OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

Z odôvodnenia:

Zo spisov vyplýva, že od 1. júla 2004 boli žalobcovi poskytované dávky a príspevky v hmotnej núdzi, lebo žalobca bol nezamestnaný a nemal dostatočný príjem na zabezpečenie základných životných potrieb. Žalobca 31. júla 2006 podal návrh na zverenie mal. dcéry S. P. B. do svojej osobnej starostlivosti a výchovy, pričom túto skutočnosť oznámil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. 29. novembra 2006.

Krajský súd v Ž. rozsudkom zo 7. februára 2007, schválil dohodu rodičov o úprave práv a povinností k mal. S. P. B. a zveril mal. dieťa do výchovy otca a matku zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 700 Sk (23,24 €) mesačne od 1. júna 2006 vopred do rúk otca, vždy do 10. dňa bežného mesiaca. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v R. vzhľadom na zmenu pomerov na strane žalobcu svojim rozhodnutím z 13. júna 2007 podľa § 26 ods. 2 a § 27 zákona o pomoci v hmotnej núdzi odňal dávku pomoci v hmotnej núdzi (dávky a príspevky) poskytovanej preddavkovo v sume 1 700 Sk (56,43 €) a zastavil jej výplatu od 1. mája 2007. Zároveň na základe uvedeného rozsudku znova posúdil hmotnú núdzu žalobcu a do okruhu spoločne posudzovaných osôb zahrnul aj maloletú dcéru S. P. Do príjmu spoločne posudzovaných osôb započítal výživné od matky dieťaťa v súdom určenej výške 700 Sk (23,24 €) a rodičovský príspevok v sume 4 230 Sk (140,41 €), od 1. septembra 2006 v sume 4 440 Sk (147,38 €). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v R. rozhodnutím zo 4. júla 2007 uložil žalobcovi povinnosť vrátiť pomoc v hmotnej núdzi, zvýšenú o 10 % za obdobie od 1. júla 2006 do 31. októbra 2007 v celkovej sume 7 282 Sk (241,72 €). Na základe odvolania žalobcu bolo toto rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Následne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v R. rozhodnutím z 9. novembra 2007 uložil žalobcovi povinnosť vrátiť pomoc v hmotnej núdzi vo forme dávky a príspevkov zvýšenú o 10% za obdobie od 1. júla 2006 do 31. októbra 2006 v celkovej sume 7 282 Sk (241,72 €). Rozhodnutím z 18. januára 2008 žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. z 9. novembra 2007 ako vecne správne.

Podľa § 29 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný ohlásiť úradu písomne do ôsmich dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu.

Podľa § 29 ods. 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšenú o 10% odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec, alebo vo výške, v akej sa vyplácali, ak

a) nespĺnil niektorú jemu uloženú povinnosť a prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, než patrili; v prípade podozrenia z trestného činu podvodu úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania,

b) úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplátia neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili; úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal existenciou podmienok, uvedených v § 29 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Neskúmal, či žalobca vedel a musel z okolností predpokladať, že dávka a príspevky v hmotnej núdzi, ktorú prijímal v období od 1. júla 2006 do 31. októbra 2006 sa mu vyplácala neprávom alebo vo vyššej sume, ako mu patrila. Táto skutočnosť je dôležitou podmienkou pri uplatnení § 29 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi a pri rozhodnutí, že občan v hmotnej núdzi je povinný vrátiť poskytnutú dávku a príspevky alebo ich časť, zvýšenú o 10 % odo dňa, od ktorého mu nepatrili vôbec, alebo vo výške, v akej sa vyplácali. Samotné konštatovanie, že žalobca zamlčal rozhodnú skutočnosť pre poskytovanie a ďalšie vyplácanie dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi tým, že Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. oznámil 29. novembra 2006, že 31. júla 2006 podal návrh na zverenie mal. dcéry S. P. B. do jeho osobnej starostlivosti a výchovy, a tým porušil povinnosť, ktorá mu vyplýva z § 29 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, nepostačuje na prijatie záveru, že žalobca je povinný vrátiť dávku a príspevky pomoci v hmotnej núdzi, ktorá mu bola vyplácaná neprávom alebo vo vyššej sume, než mu patrila. Pre správne použitie § 29 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi je potrebné skúmať, či občan v hmotnej núdzi popri nespĺnení niektorej jemu uloženej povinnosti, prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, napriek tomu, že vedel a musel z okolností predpokladať, že sa mu dávka a príspevky vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, ako mu patrila.

Navyše možno pochybovať o správnosti záveru žalovaného, podľa ktorého bol žalobca povinný oznámiť skutočnosť, že podal na súd žalobu o zverenie dieťaťa do jeho starostlivosti.

Odvolací súd považuje za vecne správnu námietku žalobcu, podľa ktorej rozhodnou skutočnosťou pre posúdenie vzniku nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi a ich trvanie bolo až právoplatné rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do výchovy a o výživnom. Len od právoplatnosti takéhoto rozhodnutia vznikla žalobcovi ohlasovacia povinnosť a len od uplynutia lehoty na jej splnenie mohol žalovaný zohľadniť výšku priznaného výživného a zúčtovať dávku a príspevky s rodičovským príspevkom. Oprávnenie žalovaného zmeniť na základe návrhu, podaného na súd, nárok na príspevok a jeho výplatu na plnenie poskytované preddavkovo nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona, lebo takémuto rozhodnutiu by muselo predchádzať rozhodnutie o odňatí dávky a zastavení jej výplaty, pre ktoré v konaní neboli zistené zákonné dôvody.

Vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok Krajského súdu v Ž. zo 7. februára 2007 nadobudol právoplatnosť 4. apríla 2007, mohol žalovaný najskôr od uvedeného dňa do okruhu spoločne posudzovaných osôb zahrnúť maloletú dcéru žalobcu a do príjmu spoločne posudzovaných osôb zahrnúť maloletú S. P. B. a do ich príjmu započítať výživné od matky dieťaťa vo výške 700 Sk (23,24 €) a rodičovský príspevok vo výške 4 400 Sk (146,05 €). Až po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o zverení maloletej by mohlo dôjsť k zúčtovaniu dávky a príspevkov v hmotnej núdzi v zmysle § 27 ods. 3 a 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi.

Žalovaný však pri rozhodovaní o povinnosti žalobcu vrátiť preplatok na dávke nesprávne vychádzal z názoru, že žalobca porušil právnu povinnosť neoznámením skutočností, že podal návrh na súd, lebo podanie takéhoto návrhu samotné nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik skutočností, rozhodujúcich pre trvanie nároku na dávku pomoci v hmotnej núdzi a jej výplatu. Žalobca preto nemá povinnosť vrátiť dávku v hmotnej núdzi z dôvodu, že nesplnil ohlasovaciu povinnosť, lebo povinnosť hlásiť podanie návrhu na súd mu zo zákona nevyplýva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a s § 250ja ods. 3 vetou druhou OSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v naznačenom smere, dôsledne sa vysporiada s podmienkou ustanovenou v § 29 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, na ktorú odvolací súd poukázal, znova vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

---

118. ROZHODNUTIE

Doručenie neformálneho podania, ktorým sa žiadateľ domáha priznania dávky sociálneho poistenia alebo jej zmeny, je okamihom doručenia žiadosti o dávku.

Sociálna poisťovňa je povinná na jeho základe spísať žiadosť o dávku dôchodkového poistenia, v ktorej bude dátum podania neformálnej žiadosti uvedený ako dátum uplatnenia nároku .

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 4 So 173/2009)

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom zo 6. novembra 2009 potvrdil rozhodnutie z 3. júla 2009, ktorým odporkyňa podľa § 263a zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok v sume 8 090 Sk mesačne s účinnosťou od 18. novembra 2008. V uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia a zvýšenie podľa § 82 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Podľa § 293a ods. 1 zákona o sociálnom poistení navrhovateľovi patrí k 1. januáru 2009 invalidný dôchodok v sume 268,60 euro mesačne. Podľa § 82 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bol jeho invalidný dôchodok zvýšený s účinnosťou od 1. januára 2009 na sumu 287,30 eur mesačne.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 250l a nasl. OSP a zo zisteného skutkového stavu považoval za preukázané, že navrhovateľ bol čiastočne invalidný a od 11. novembra 1986 mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok. Na základe kontrolnej lekárskej prehliadky stanovenej na apríl 2004 bol opätovne posúdený zdravotný stav navrhovateľa s výsledkom, že je i naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50%. Na základe žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Posudkom posudkového lekára bol uznaný za invalidného podľa § 29 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení od 18. novembra 2009. Z uvedeného dôvodu odporkyňa rozhodla podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a od 6. septembra 2009 odňala čiastočný invalidný dôchodok rozhodnutím z 3. júla 2009 a rozhodnutím z tohto istého dňa priznala invalidný dôchodok od 18. novembra 2008 v sume 8 090 Sk, od 1. januára 2009 v sume 287,30 euro. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, podľa krajského súdu, odporkyňa nemohla postupovať podľa § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva, lebo invalidný dôchodok sa nevyplácal v sume určenej podľa zákona o sociálnom zabezpečení, ale v sume vypočítanej podľa zákona o sociálnom poistení. Z uvedených dôvodov jeho námietkam krajský súd nevyhoviel.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ odvolaním. Žiadal ho zrušiť a vec vrátiť odporkyňi na nové konanie. Namietal, že krajský súd pochybil, keď nesprávne posúdil postup odporkyne pri rozhodovaní o žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku. Poukázal na postup odporkyne, ktorá na základe kontrolnej lekárskej prehliadky stanovenej na apríl 2004 posúdila zdravotný stav podľa zákona o sociálnom poistení so záverom, že je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení s mierou poklesu 50%. Na základe uvedeného postupu nesúhlasil s tým, že v roku 2009 sa zdravotný stav posúdil podľa § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení. Postupom a rozhodnutím odporkyne sa cítil byť poškodený. Vyjadril presvedčenie, že posudkový lekár mal posúdiť jeho zdravotný stav podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a odporkyňa mala pri rozhodovaní o priznaní invalidného dôchodku postupovať podľa § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z dávkového spisu vyplýva, že navrhovateľ bol od 11. novembra 1986 poberateľom čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa § 32 ods. 3 zák. č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, ktorý sa od 1. januára 2004 považuje v zmysle § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení. V dávkovom spise sa nenachádza žiadosť navrhovateľa o priznanie dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení na predpísanom tlačíve „Žiadosť o invalidný dôchodok“ (§ 184 ods. 5 zákon o sociálnom poistení). V posudkovom spise sa nachádza len navrhovateľom spísaná listina označená ako „uznanie invalidného dôchodku“, z obsahu ktorej je zrejmé, že sa domáhal priznania invalidného dôchodku. V posudkovom spise sa ďalej nachádza tlačivo pobočky odporkyne v B. (tlačívo SPÚ 526), z ktorého vyplýva, že kontrolná lekárska prehliadka – prehodnotenie bolo vykonané na základe žiadosti o dávku sociálneho poistenia z 11. marca 2009. Posudkový lekár sociálneho poistenia v zápisnici zo 6. apríla 2009 uviedol, že k 29. aprílu 2004 je navrhovateľ naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. c) zákona o sociálnom zabezpečení a od 18. novembra 2008 je invalidný podľa § 29 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení. V súdnom konaní zdravotný stav navrhovateľa posudkový lekár sociálnej poisťovne ústredia neposúdil. Posudok zo 6. apríla 2009 neobsahuje vyhodnotenie zmien zdravotného stavu navrhovateľa, najmä zmien podmieňujúcich zmenu invalidity po dátume 29. apríla 2004. Z uvedeného hľadiska sa vecou nezaoberal ani krajský súd. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ak dôvodom „plnej“ invalidity bolo zhoršenie zdravotného stavu v dôsledku iných ochorení (nediagnostikovaných k 29. aprílu 2004), potom vyslovenie invalidity podľa právneho predpisu účinného do 31. decembra 2003 nemožno bez ďalšieho považovať za vecne správne, ak invalidita vznikla (podľa posudku) 18. novembra 2008. Na takto zistený skutkový stav sa ustanovenie § 263a ods. 1 písm. c) zákona nevzťahuje.

Podľa § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ak poisteneц uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poisteneц zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

V danom prípade navrhovateľ požiadal 11. marca 2009 o opätovné posúdenie zdravotného stavu na účely invalidity a o priznanie invalidného dôchodku. Napriek povinnosti posúdiť jeho podanie podľa obsahu a podľa ustanovení platného a účinného zákona, odporkyňa prostredníctvom pobočky navrhovateľa ani nevyzvala na písanie žiadosti o invalidný dôchodok (§ 186 ods. 3 zákona o sociálnom poistení). Tento nedostatok v postupe odporkyne nemôže byť na ťarchu navrhovateľa. Odvolací súd vychádzal z toho, že navrhovateľ si uplatnil nárok na priznanie invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení dňom 11. marca 2009. Vzhľadom na túto skutočnosť mala odporkyňa po spísaní žiadosti o invalidný dôchodok (§ 186 ods. 4 zákon o sociálnom poistení) postupovať tak, že posúdi mieru poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zákona o sociálnom poistení a rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona o sociálnom poistení ku dňu, ku ktorému navrhovateľ o invalidný dôchodok žiadosťou zo dňa 11. marca 2009 požiadal; súčasne v súlade s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení porovnať výšku invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení s výškou čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšení a pri súbehu nárokov na čiastočný invalidný dôchodok a nároku na invalidný dôchodok rozhodnúť o výplate toho dôchodku, ktorý je vyšší.

Keďže odporkyňa takto nepostupovala, je preskúmané rozhodnutie vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporkyne z 3. júla 2009, zmenil v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 OSP a rozhodnutie odporkyne z 3. júla 2009 podľa § 250q ods. 2 OSP zrušil a vrátil odporkyňi na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP).

119.
ROZHODNUTIE

Doba, po ktorú bol žiadateľ o dávku dôchodkového poistenia v evidencii nezamestnaných bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bola náhradnou dobou len do 31. decembra 2000. Po tomto dni bola náhradnou dobou len vtedy, ak sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu^{1/2/}.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júla 2010, sp. zn. 1 So 8/2010)

Krajský súd v Ž. rozsudkom z 28. októbra 2009 potvrdil rozhodnutie z 3. augusta 2009, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok podľa § 74 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Krajský súd považoval za preukázané, že nebohý manžel navrhovateľky, zomrelý XX.XX.XXXX, nebol poberateľom starobného, predčasného starobného, ani invalidného dôchodku, ani nezomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Jediným predpokladom, za splnenia ktorého by vznikol navrhovateľke nárok na vdovský dôchodok, je získanie potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia jej manžela na nárok na invalidný dôchodok, čo v zmysle § 72 ods. 1 písm. f), ods. 2 zákona o sociálnom poistení je minimálne 5 rokov. Súd sa stotožnil so záverom odporkyne, že nebohý R. Z. do dňa smrti získal za posledných 10 rokov len 4 roky a 273 dní poistenia, teda nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na invalidný dôchodok, a preto s poukazom na § 74 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevznikol navrhovateľke nárok na vdovský dôchodok. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že zomrelý manžel navrhovateľky si neplatil ani dobrovoľné platby na dôchodkové poistenie za obdobie svojej dobrovoľnej nezamestnanosti, t. j. v čase, keď nebol vedený v evidencii nezamestnaných na príslušnom úrade práce. K ďalšej dobe od 1. januára 2001 do 17. apríla 2001, kedy bol vedený v evidencii nezamestnaných, uviedol, že táto sa ako náhradná doba do obdobia dôchodkového poistenia nezapočítava, lebo mu nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, a preto sa nepovažuje za náhradnú dobu.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie a žiadala ho zmeniť a jej odvolaniu proti rozhodnutiu odporkyne vyhovieť. Namietala nesprávne právne posúdenie veci v tom, že doba vedenia jej nebohého manžela v evidencii nezamestnaných od 1. januára 2001 do 17. apríla 2001, kedy mu nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, mala byť zohľadnená, lebo jej manžel nepracoval len z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí. Nesúhlasila s názorom súdu, že ak jej nebohý manžel nebol za svojho života dobrovoľne prihlásený na dôchodkové poistenie, po jeho smrti tak už nemožno urobiť a že takúto prihlášku môže podať len poistenec osobne sám. Tvrdila, že žiadne ustanovenie zákona výslovne nevylučuje, aby prihlášku za poistenca na získanie potrebnej doby poistenia podala, podpísala a zaplatila aj blízka osoba.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že k totožným námietkam sa už vyjadrila dňa 29. septembra 2009, nepovažuje ich za opodstatnené a rozsudok krajského súdu navrhla potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 74 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

a) ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku,

b) ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo

---

---

c) zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona o sociálnom poistení počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

Z obsahu spisu vyplýva, že R. Z. (narodený XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX) ku dňu smrti nebol poberateľom starobného, predčasného starobného ani invalidného dôchodku, ani nezomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Navrhovateľke by preto vznikol nárok na vdovský dôchodok len vtedy, ak by ku dňu smrti získal nebohý manžel potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f), § 72 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, teda minimálne 5 rokov. Nebohý R. Z. však do dňa smrti získal za posledných 10 rokov len 4 roky a 273 dní poistenia.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že do doby poistenia malo byť započítané aj obdobie od 1. januára 2001 do 17. apríla 2001, kedy bol jej manžel vedený v evidencii nezamestnaných, no nebola mu vyplácaná podpora v nezamestnanosti, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dobu, po ktorú bol v evidencii nezamestnaných bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bolo možné hodnotiť pre účely dôchodkového poistenia len do 31. decembra 2000 ako náhradnú dobu.

S účinnosťou od 1. januára 2001 je podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Z. z. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 446/2000 Z. z. náhradnou dobou len doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu. Odporkyňa preto správne túto dobu do doby dôchodkového poistenia nezaráta.

Rovnako nebolo možné zohľadniť námietku navrhovateľky, ktorou spochybňovala záver súdu prvého stupňa, že navrhovateľka nemohla prihlásiť nebohého manžela do dôchodkového poistenia po jeho smrti, lebo jej námietka odporuje samotnému princípu poistenia pre prípad vzniku poistnej udalosti. Treba pripomenúť, že dôchodkové poistenie uzatvára poistenec ako fyzická osoba (§ 6 ods. 1, § 15 ods. 4 zákona o sociálnom poistení) pre prípad úmrtia (§ 2 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), teda do budúcnosti, a takéto poistenie (dobrovoľné) vzniká v zmysle § 23 zákona o sociálnom poistení odo dňa prihlásenia sa na toto poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky, preto po úmrtí fyzickej osoby už poistenie pre tento účel fyzická osoba urobiť nemôže, lebo jej spôsobilosť na právne úkony smrťou zanikla a za takúto osobu ho dodatočne uzavrieť nemožno, a to ani v zastúpení, keď fyzická osoba už neexistuje.

Z uvedených dôvodov krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a odvolaniu navrhovateľky preto nevyhoveli. O zákonnosti takéhoto postupu nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky pochybnosti, preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

1/ § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Z. z. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 446/2000 Z.z.

2/ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.
